

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΒΙΒΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΙ΄.

Ἐπιθεώρησις Ἑλλάδος: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ σφ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ 1 ἰακωβίου ἰσάου. Ἐξουσι καὶ εἶναι ἰσάουσι. — Γραφεῖον Δουβ. Ὁδ. Παριναγωγίου 12.

8 Νοεμβρίου 1889.

Ἡ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΝ ἙΛΛΑΔΙ⁽¹⁾

Ἡ γελοιογραφία εἶνε ἀνθος τῶν καλλιτεχνικῶς προηγημένων κοινωνιῶν. Ἀποτελεῖ μίαν τῶν λεπτοτέρων καὶ ἀβροτέρων τῆς τέχνης ἐκδηλώσεων—ὅταν δὲν εἶνε ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τούτου, χονδροειδῆς καὶ ἀπεχθῆς παραμόρφωσις αὐτῆς. Διὰ τοῦτο εὐχαρίστως θὰ ὠνόμαζα αὐτὴν αὐτὸ μειδιάμα τῆς τέχνης». Ἡμπορεῖ νὰ κινή τὴν ἀποτροπὴν ὡς ἡ μορφοσμός δυσειδούς προσώπου ἢ νὰ μαγεύη καὶ νὰ τέρπῃ ὡς τὸ γλυκὺ χαμογελοῖον, τὸ ἀποκαλύπτον μεταξὺ δύο ἐρυθρῶν χειλέων σειρὰν μαργαριτωδῶν ὀδόντων.

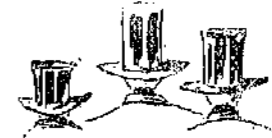

Τὰ πρῶτα ἔχνη τῆς γελοιογραφίας ἐν Ἑλλάδι, καθόσον τοῦλάχιστον γνωρίζω, ἀνευρίσκει τις εἰς ἀξέστους καὶ ἀνοήτους τινὰς λιθογραφίας τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς βασιλείας τοῦ Ὁθωνος, τὰς ὁποίας δύναται ὁ περίεργος νὰ ἴδῃ ἐκτεθειμέναις εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος. Δι' αὐτῶν σατυρίζονται γεγονότα

(1) Αἱ γελοιογραφικαὶ εἰκόνες, αἱ ὁποῖαι ἐξελέχθησαν μεταξὺ τῶν ἐπιτυχέστερων δεσφ. ἐδημοσιεύθησαν κατὰ καιροῦς εἰς τὸν Ἀσμοδαῖον ἢ τὸ Ἄστυ, διετέθησαν ἐν τῷ κειμένῳ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς σελιδοποιήσεως. Δὲν ἔχουσι ἄλλως ἄριστον τινὰ σχέσιον πρὸς αὐτὸ, χρησιμεύουσι δ' ἀπλῶς εἰς πλήρη κατανοήσιν τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐκφερομένων παρατηρήσεων. Ἐν τῇ εἰλικρινῶς παρατηρήσει εἶνε καὶ ἡ μόνη δικαιολογησις τῶν κατωτέρω γραμμῶν, δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ τὸ παραδεχθῶ.—Κ.

ΤΟΜΟΣ ΚΗ . 1889.

τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ μετὰ τόσον μυστηριώδους ἀσφαλείας, ὥστε ἀπαιτοῦνται ἐρμηνεῖαι μακρὰι διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις αὐτάς, πολλὰ δὲ μένουσιν ἐκεῖ ἐντελῶς ἀνεξήγητοι, ἀληθῆ ἔμβρυα τῆς τέχνης χωρὶς μορφὴν καὶ χαρακτῆρα ὠρισμένον. Ἐκ τῶν ἀτυχῶν τούτων ἀποπειρῶν ἀποθαρρυνθεῖσα ἡ φαιδρὰ Μοῦσα τῆς γελοιογραφίας ἔπαυσε νὰ ἐπιδαψιλεύῃ τὴν εὐνοϊάν τῆς ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ πολὺ δὲ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς σατύρας ἔμενε ἀγνωστον παρ' ἡμῖν ἢ τοῦλάχιστον δὲν εἶχε συστηματοποιηθῆ, ὥστε ν' ἀφήσῃ ἔχνη τῆς διαβάσεώς του. Ἐννοεῖται ὅτι διημιλοῦντες ἐνταῦθα περὶ γελοιογραφίας ἐννοοῦμεν μόνον τὰ ἰθαγενῆ προϊόντα αὐτῆς, ὅχι δὲ τὰς βαναύσους χρωματογραφίας τὰς ἐκτελουμένας ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ χυδαίων καλλιτεχνῶν καὶ κυκλοφορούσας μεταξὺ τοῦ λαοῦ.

Οἱ ἰταλιῶτες

Ἀποστέλληφις

Ἐἰς τὸν καθαυτὸ δημοσιογραφικὸν βίον εἰσῆχθη ἡ γελοιογραφία ἢ μάλλον ἡ ἰδέα τῆς γελοιογραφίας—ἐν σπέρματι πάντοτε—διὰ τῆς ἐβδομαδιαίας σατυρικῆς ἐφημερίδος Τράκα τροῦκας, ἀλλὰ καὶ ἡ νεωτέρα αὐτῆ ἀπόπειρα μνείας εἶνε ἀξία μόνον χάριν τῆς χρονογραφικῆς ἀκριβείας. Ἡ γελοιογραφικὴ εἰκὼν, ἡ ὁποία ἐκδομεῖ—ὅν ἡ λέξις ἔχει τὴν θέσιν τῆς ἐδῶ—ἕκαστον ἀριθμὸν τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶνε ἄξιστος συνδυασμός στοιχειωδῶν γραμμῶν, ἀποτελεῖ δὲ παιδαριῶδες γυμνασμιον, μὴ προμηνοῦν καὶ τὴν μέλλουσαν ἐξέλιξιν.

Ούτως ή γελοιογραφία, ή θάλλουσα και εύδοκμοῦσα ἐν μέσῳ τελείας κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, τρεφόμενη ἐκ πολυποικιλίου καὶ ζωηρῆς δράσεως, ἀπαιτοῦσα, διὰ τὴν ἀνάπτυξίν της καὶ μὴ μεταβληθῆ εἰς ἔργονον χυδαιότητος καὶ ἀκοσμίας, ἀτμοσφαιρὰν ἠθῶν ἐξηυγενισμένην καὶ γοργὴν καλλιτεχνικὴν κίνησιν, ἐφαίνεται ὅτι θὰ ἐθρᾶδυνε πολὺ νὰ ἐγκλιματισθῆ ἐν Ἑλλάδι, ὅπου οὐδεὶς τῶν ὄρων τούτων ὑπῆρχεν.

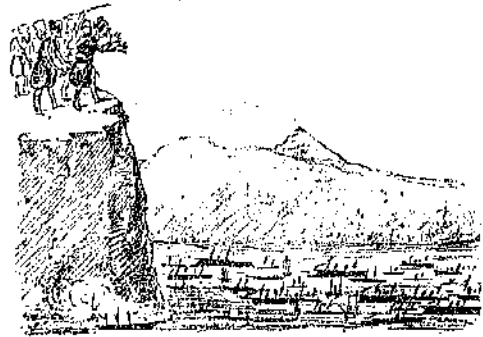
Μουσανδουλιά

Ἄλλ' ἐξαιρετικὴ καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα κατένευσε τὰ πολλὰ καὶ ταῦτα ἐμπόδια καὶ ἐπολιτογράφησε τὴν γελοιογραφίαν μὲ ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς Ἰθαγενεῦς

Μουσανδουλιά

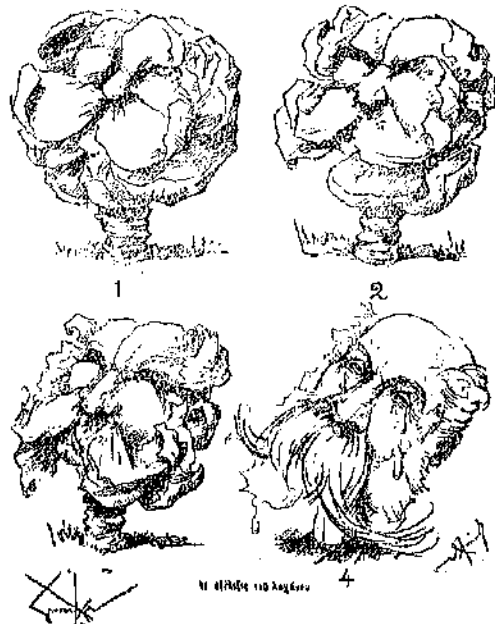
ἀναπτύξεως. Καὶ αὐτοῦ τοῦ πρώτου φύλλου τοῦ Ἄσμοδαίου, τὸν ὅποιον δ' κ. Θέμος Ἄννινος ἴδρυσεν κατὰ τὸ 1875 μετὰ τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Ρεῖδου, τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου καὶ ἄλλων νεωτέρων λογογράφων, αἱ γελοιογραφίαι, μεθ' ὅλας

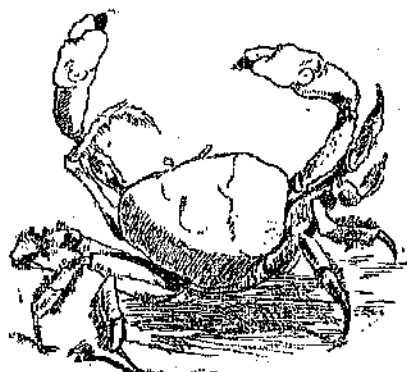
Κατὰ τὴν ἐπιπέδου τοῦ Κρητικῆς

τὰς ἀτελείας τῆς ἐκτελέσεως, παρέχουσι καταφανῆ τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς μολυβδίδος τοῦ ἀπαρμιλλοῦ γελοιογράφου τοῦ Ἄσμοδαίου.

Ὁξύτης σατυρικοῦ αἰσθήματος, εὐστοχῆς ἀντιλήψης τοῦ κωμικοῦ, λεπτότητος καὶ δύναμιν ἐν τῇ ἀποτυπώσει αὐτοῦ, καλλιτεχνικὴ εὐσυνειδησία παρατηρούμενη καὶ εἰς αὐτὰ τὰ προχειρότερα παίγνια, ὅλα ταῦτα καταφαίνονται ἐκ τῶν πρώτων ἐκείνων σχεδιασμάτων. Οὐχὶ ὀλιγώτερον κατάδηλος αὐτῶν εἶνε καὶ ἡ ἀμιγῆς πρωτοτυπία τῶν

γελοιογραφῶν τοῦ σχεδιαστοῦ τοῦ Ἄσμοδαίου καὶ τοῦ Ἄσμοδαίου. Παρὰ τὴν φυσικὴν καὶ εὐλογον ἐπίδρασιν, τὴν ὅποιαν ἤσκησεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ γαλλικὴ τέχνη, ἀναπτυχθεῖσα ἐν τῷ κλάδῳ τούτῳ εἰς ἀνέφικτον βαθμὸν τελειότητος καὶ ἀριθμοῦσα ἐν αὐτῷ ἀριστοτέχνως τασσομένους ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ μετὰ καλλιτεχνῶν, κλεισθέν-

Ὁ Κασοῦρ τῆς Ἑλλάδος

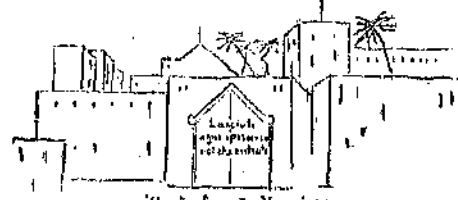
των δι' ἔργων μεγάλης ἐπιβολῆς, ἡ μολυβδὶς αὐτοῦ διετήρησεν ὅλον τὸν ἰδιοφυῆ χαρακτήρα της. Μεταξὺ τῶν πολυσελίδων τόμων, τοὺς ὅποιους δύνανται ν' ἀποτελέσωσι τὰ σχεδιάσματα τοῦ κ. Ἄννινου, κανὲν ἀπολύτως οὔτε ὡς ἰδέα, οὔτε ὡς ἐκτέλεσις ἔχει τι τὸ ξενικὸν ἢ προσπίπτει ξενοτρόπως εἰς τὸ βλέμμα. Ὡς εἶπον ἀνωτέρω,

ὁ κ. Ἄννινος ἐπολιτογράφησε τὴν γελοιογραφίαν μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς Ἰθαγενείας, φυλλομετρῶν δὲ τὰς σελίδας, εἰς τὰς ὅποιαις ἐπὶ τῶν ἔτη κατέσπειρον ἀφρόνας ἠθασαυροῦς εὐφυΐας καὶ μέθους, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ πιστεῦσῃ ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ ἐργασία εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων ἐν τῇ τέχνῃ προσπαθειῶν. Εἰς τὸν μὴ ἔχοντα ἄλλας ἀποδείξεις ἐνώπιόν του, ἡ ὠριμος τελειότης αὐτῆς τὴν παριστᾷ μάλλον ὡς τὸ κορυφαῖον βαθμιαίας καὶ ἐπιπέδου ἐπιλογῆς.

Ὁ Πλάτανος τῆς Κρητικῆς

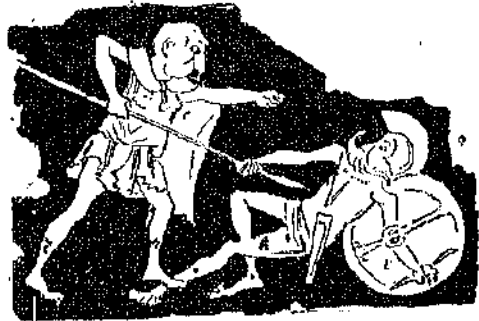
Ὁ Ἄσμοδαῖος, ὅστις καὶ ὑπὸ λογογραφικῆν ἐποψὴν ἐνεκείνισεν νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν δημοσιογραφίαν, διήνευσε δύο περιόδους, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ δευτέρα ὑπερέχει πολὺ τῆς πρώτης κατὰ τὸ γελοιογραφικὸν μέρος. Ὁ χρόνος ὤξυνε τὴν μολυβδίδα τοῦ εὐφυοῦς αὐτοῦ σχεδιαστοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὴν ζωηρότεραν καὶ δυνατικωτέραν. Ἡ σατυρικὴ ἐφημερὶς κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περιόδον τῆς διεξήγαγε κατὰ τοῦ ὑπουργείου Τρικουπῆ διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν εἰκόνων, ἀλλὰ κυρίως διὰ τῶν εἰκόνων, πολεμικὴν, παρομοίαν τῆς ὁποίας κατὰ τὸ κωμικὸν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς σατύρας ἀνευρίσκει τις μόνον εἰς ὀνομαστάς ἐποχὰς τῆς γαλλικῆς γελοιογραφίας.

Ἡ εἰσαχθεὶς τῆς Μασσόννας

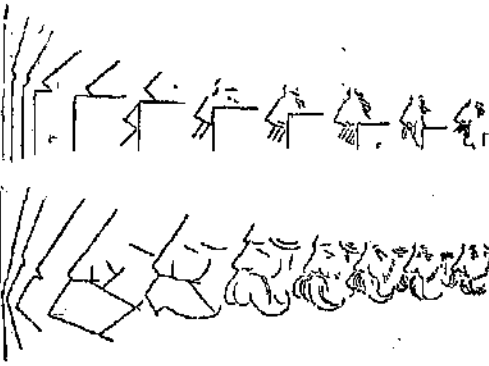
Τὴν ὀξείαν καὶ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν πολιτικὴν σάτυρον τοῦ Ἄσμοδαίου διεδέχθη ἡ ἠπειρώτερα καὶ κοινωνικωτέρα εὐτραπείλια τοῦ Ἄσμοδαίου. Τὰ πολιτικὰ ἤθη ἤρχισαν νὰ ἐξημερώνωνται κάπως — ἢ διὰ τὸ εἶμαι ἀκριβέστερος ἐγενεὶ καταφανῆς ἢ ἀνάγκη τῆς ἐξημερώσεως αὐτῶν — ὁ κοινωνικὸς καὶ φιλολογικὸς βίος ἤρχισαν

ν' ἀναπτύσσωνται, εἰς τὴν τάσιν δὲ ταύτην καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἀνταποκρινομένη ἡ παλαιὰ σύνταξις τοῦ Ἄσμοδαίου ἴδρυσεν τὸ Ἄσμο, ἐφημερίδα συνδυάζουσα τὸ εἰκονογραφικὸν μέρος μετὰ τοῦ γελοιογραφικοῦ, μετέχουσαν δὲ ἐν μέτρῳ καὶ φιλολογικῆς χροιάς.

Ἄσμο, παράστασις νεωτέρης νύκτας

Ἐπέχουσα συγχρόνως τύπον Illustration καὶ Σατιρῆν ἡ εὐτραπείλιος ἀθηναϊκὴ ἐφημερὶς διανείη ἤδη τὸ πέμπτον ἔτος, ἐξεπλήρωσε δὲ τὸν προορισμὸν τῆς μετὰ σπανίας διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐπιτυχίας. Τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας—Ὀλιβερὰ ἢ φαίδρα—ἰδίως τὰ φαίδρα, ἔχουσι πάντα ἐν αὐτῇ τὴν θέσιν των, μικρὰν ἢ μεγάλαν. Κυρίαται ἀναγνώσται, τοὺς ὁποίους ἐστρατολόγησε μεταξὺ τῶν μάλλον ἀνεπτυγμένων τάξεων, ἀναζητοῦσι κατὰ Κυριακὴν εἰς τὸ Ἄσμο τὰς λεπτάς καὶ πάντοτε εὐτυχεῖς γελοιογραφίας, δι' ὧν ἀπομνημονεύεται καὶ σχολιάζεται ἐν αὐτῷ ὅτι

Πολιτικὴ Ἑλλάς

ἀξιοσημεῖωτον παρουσιάζει ἡ ἑβδομάς. Ἀλλὰ πλείστον ἀξίον τῶν σχεδιασμάτων ἀποτελεῖ καὶ ἡ πεζὴ καὶ ἄμετρος αὐτοῦ ὕλη, εἰς σύνταξιν τῆς ὁποίας ἐργάζονται εὐφυεῖς λογογράφοι. Τὸ ἐνδιαφέρον ἐκάστου φύλλου συμπληροῦσιν αἱ δημοσιεύμεναι εἰδήσεις, προσωπογραφίαι κυρίως ἀναφερόμεναι εἰς ἐσωτερικὰ ἢ ἐξωτερικὰ γεγονότα, ἱκανοποιοῦσαι δὲ τὰς ἀνάγκας του κοινῶς μέχρι τῆς ἐκδόσεως πληρεστέρας τινος εἰκονογραφικῆς ἐφημερίδος.

Τὸν χαρακτήρα τῆς ἰδιοφυΐας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἄσμοδαίου—τῆς ὁποίας πρόχειρον καὶ στοιχειώδη ἰδέαν σκοποῦσι νὰ δώσωσιν εἰς τὸν ἀνα-

γνωστήν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ διεσπαρμένα μικρὰ ἀντίγραφα σχεδιασμάτων αὐτοῦ—ἐξάγει ἐπι μᾶλλον ἢ ἀξιοθαύμαστος αὐτοῦ γονιμότης. Φύλλον, τὸ ὁποῖον ἄλλοῦ θὰ ἐσχεδιάζετο ὑπὸ δεκάδος καλλιτεχνῶν, ἐδῶ σχεδιάζεται ὑπ' ἐνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, χωρὶς ἐκ τῆς ἀδικιόπου αὐτῆς παραγωγῆς νὰ ἐξαντλήται ἢ νὰ καταπονῆται ἢ εὐφυῶς αὐτοῦ.

Ἐπιπέτοι πλάνοι

Ἡ γελοιογραφία δὲν εἶνε ἐπιπολαία καὶ ματαία παιδιὰ, προσημασμένη νὰ παρέχῃ ἀπλῶς βραχείαν καὶ παροδικὴν τέρψιν, ὡς νομίζουσιν ἴσως τινες. Ἡ μολυβδίς, διευθυνομένη ἀπὸ χειρὸς δεξιᾶς, εἶνε ὄπλον ἐπικίνδυνον. Πολλὰκις πληγώνει ἀνάτως— μάρτυρες οἱ πολιτικοὶ ἢ κοινωνικοὶ τύποι, τοὺς ὁποίους ἀπηθανάτισαν ὁ Ἄσμοδαῖος καὶ τὸ Ἄστυ. Συνήθως νύσσει κατὰσαρκα. Ἀποτυπώνει τὸ κωμικὸν τὸ ὁποῖον ἄλλως θὰ παρήρατο καὶ παρυσιαζέει αὐτὸ εἰς τὸ κοινὸν αἰσθητὸν καὶ ζωντανόν, ὅσον οὐδὲν ἄλλο εἶδος σατύρας.

Ὑπὸ τὸ εὐτράπελον πρῶσχημά της κεντηράζει μετὰ δυνάμει τὰς παρεκτροπὰς, τὰς ἀδικίας, τὰς μωροδοξίας, αἱ ὁποῖαι πληροῦσι τὸν καθημερινὸν βίον. Ἐπιτελεῖ δ' ἔργον δικαστοῦ ἀμειλίχτου καὶ παρέχει ἀληθῆ ἐκδούλευσιν εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅταν μετὰ τῆς δυνάμει καὶ τῆς ἀληθοῦς καλλιτεχνικῆς ἀξίας συνδυάζῃ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀμεροληψίαν. Ἐξ ἄλλου ὡς ὄργανον παρατηρήσεως καὶ μελέτης διασώζει τοὺς παρερχομένους τύπους καὶ χαρακτῆρας καὶ εἶνε ἡ σύγχρονος πρὸς τὰ γεγονότα εἰκονογράφος αὐτῶν. Ὅταν μετὰ

Ἐπιπ γράφον

ἔτη πολλά θὰ γράφεται ἡ ἱστορία τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, ὁ ἱστορικός θὰ συμβουλευέται τὰς γελοιογραφίας τοῦ κ. Ἀννίου ὡς περιέργα καὶ ἐνδιαφέροντα documents, τὰ ὁποῖα πλεον ἢ ἀπαξ θὰ παρέχων εἰς αὐτὸν ἐξηγήσεις ἢ νύξεις χρησίμους. Ὀλίγα ἄρα αὐτοῦ γραμμαὶ συνοψίζουσι συμβάν τι ζωηρότερον ἀπὸ στήλας ὄλας φλύαρον χρονογραφίας. Λάβετε παραδείγματος χάριν ἐκ τοῦ προτελευταίου φύλλου τοῦ Ἄσπειρος τοὺς ἀπαραμίλλους δημοκρατικούς τυπούς τοῦ μεγάλου χοροῦ τῶν Ἀνακτόρων, εἰς τὸν ὁποῖον παρίστησαν ἐν δημοκρατικῇ ἰσότητι αὐτοκράτορες καὶ βασιλεῖς μετὰ ἀμαξηλατῶν

καὶ κουρέων, καὶ εἶπετε ἂν μίαν ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν περιγραφῶν τῶν ἐφημερίδων ἐξήγειρεν εἰς ὑμᾶς τόσον εὐκρινῆ καὶ ἀκριβῆ τὴν ἰδέαν τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν κεκλημένων, ὅσον αἱ ὀλίγα καλλιτεχνικαὶ γραμμαὶ, δι' ὧν ἀποτυπῶνται ἐπὶ τοῦ χαρτοῦ τὰ ἀλησμόνητα αὐτῶν χαρακτηριστικά.

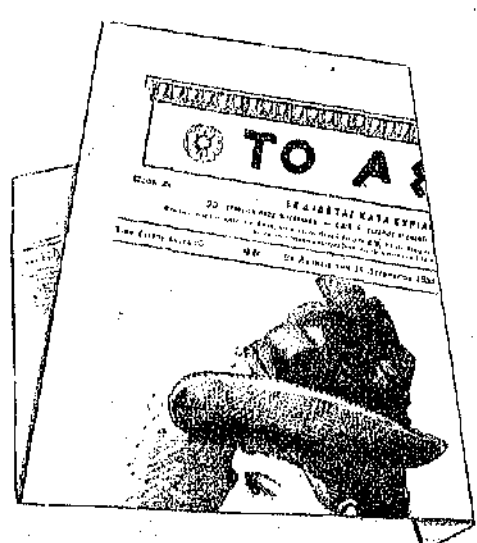
Εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Ἄσπειρος καὶ τὴν φαιδρὴν μολυβδίδα, ἡ ὁποία κοσμεῖται περὶ αὐτοῦ καθ' ἑβδομάδα, ἀνήκει ἡ τιμὴ, ὅτι ἐδῶκα ἐν τὴν γελοιογραφίαν θέσιν ἐπιφανῆ ἐν τῇ δημοσιογραφικῇ κινήσει τῆς Ἑλλάδος, ὅ,τι μεθ' ὅλα τὰ ὕλικά ἐμπόδια κατὰ τῶν ὁποίων προσέκρουσαν, παρὰ τὴν ἔλλειψιν ὑποστηρίξει οἰασθήποτε καὶ μεμόνην τὴν συνδρομὴν τοῦ ἀνεπτυγμένου καὶ φιλοκάλου κοινῷ— ὅλοι δὲ γνωρίζομεν ἀπὸ πόσου σύγκριται τὸ κοινὸν τοῦτο—κατάρθωσαν νὰ δημιουργήσωσιν ἐν Ἑλλάδι εὐτράπελον φύλλον, τὸ ὁποῖον ἐνθυμίζει συγγράμμιον τὸ παρισινὸν Σαρβαρή, τὸ ἀγγλικὸν Πῶντς καὶ τὰ Περβ'ετα Φύλλα τοῦ Μονάχου, ἐξυπηρετεῖ ἐπιπελῶς τὴν κοινωνίαν καὶ ἀντιπροσωπεύει τὸ ἀπτικὸν πνεῦμα ἐπαξίως τῆς ἀρχαίας του φήμης.

Σχέδιον κειμένου

Διὰ τόπον, ὅστις δὲν προήχθη ἀκόμη ἐπαρκῶς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ἡ Ἑλλάς, τὸ Ἄστυ ἀποτελεῖ βῆμα προόδου οὐχι κοινῆς, ἢ Βατία δ' ἐν πλήρει πεποιθήσει καὶ ἐξ εὐκρινεῶς ἐκτιμήσεως ἀπέφρασαν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις.

ΔΗΜ. ΚΑΚΑΜΑΝΟΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Κ. Ἀννίου.

(Συνέχεια ἴδι προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Φράντζ δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ ἐγειρῇ τὸ βλέμμα πρὸς αὐτήν. Ἀπὸ τινων στιγμῶν εὐρισκεν αὐτὴν λίαν ὡραίαν, λίαν ἐπιθυμητήν. Καὶ ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ του!

Δὲν ἐτόλμα οὐτὲ νὰ ἠμιλήσῃ. Ὁ ἄτυχός συνοσθάνετο ὅτι τὸ παλαιὸν του πάθος ἐγκαθιδρύετο καὶ αὐτὴς δεσποτικῶς ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ τὸ βλέμμα, ὁ λόγος, πᾶν ὅ,τι ἤθελεν ἀπορρεῦσαι ἐξ αὐτοῦ θὰ ἐξέφραζεν ἔρωτα.

Καὶ ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ του!

— Ὡ, δυστυχεῖς, δυστυχεῖς ὁποῦ εἰμὲν! εἶπεν ὁ τυχαιώτερος τιμαρὸς καταπίπτων πλησίον τῆς ἐπὶ τοῦ κλινητῆρος.

Αἱ ὀλίγα αὐταὶ λέξεις ἦσαν ἤδη εὐδειξίς ἀνανδρίας, ἀρχὴ ἐγκαταλείψεως, ὡσεὶ τὸ πεπρωμένον δεικνύμενον πρὸς αὐτὸν τόσον ἀνηλεές εἶχεν ἀφαίρεισαι παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀμύνης. Ἡ Σιδωνία εἶχεν ἐπιθέσει τὴν χεῖρά της ἐπὶ τῆς ἰδικῆς του, λέγουσα: «Φράντζ!.. Φράντζ!..» καὶ ἔμενον ἐκεῖ, ἐγγὺς ἀλλήλων, ἀιωπηλοὶ, φλεγόμενοι, λυκνιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἄσματος τῆς κυρίας Δόβων, ἕπερ ἐκ διαλειμμάτων ἐφθανε μέχρις αὐτῶν διὰ μέσου τῶν ὀσμων:

Μ' ἐπρέλαν ἡ ἀγάπη σου
Καὶ δὲν μπορῶ νὰ γιάνωσωσω!...

Ἀἴφνης τὸ ὑψηλὸν σῶμα τοῦ Ρίσελρ ὠρθάθη πρὸ τῆς θύρας.

— Ἐδῶ, Σέβη, ἐδῶ!.. ἐφώνει εἶνε εἰς τὸ περίπτερον.

Καὶ αὐτοχρόνως εἰσῆλθε συνοσθευόμενος ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς πενθεράς του, οὓς μεταβάς εἶχε προσκαλέσει ἐπιτηδεῖς.

Ἐπεκράτησε στιγμὴ διαχύσεως καὶ ἀναριθμητῶν περιπτώσεων. Ἐπρεπε νὰ ἰδῇ τις με ποῖον προστατευτικὸν ἦθος ὁ κ. Σέβης παρατήρει τὸν εὐσωμὸν νέον, ὅστις ἦτο καθ' ὅλον τὸ ὕψος τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων ὑψηλότερος αὐτοῦ.

— Λοιπὸν, παιδί μου, τὸν ἠρώτα, πῶς τὰ πηγαινεῖς ἐμεῖ πέραν εἰς τὴν διώρυγα τοῦ Σουέζ;

Ἡ κυρία Σέβη διὰ τὴν ἰσοίαν ὁ Φράντζ εἶχε πάντοτε ἀπομείνει ἐν μέρει ὁ μέλλων γαμβρός της τὸν ἐνηγκαλίζετο. ἐνῶ ὁ Ρίσελρ ἀδέξιος, ὡς συνήθως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φαιδρῆτητα καὶ τὴν παραφορὰν του, ἐχειρονόμει φορτικῶς ἐπὶ τοῦ προσώπου λέγων ὅτι ἤθελε νὰ σφάζῃ πολλοὺς μύσχοις αἰτετούς χάριν τοῦ

ἱπανακάμψαντος ἀσώτου υἱοῦ καὶ μετὰ φωνῆς θορυβώδους, ἥτις βεβαίως ἀντήχει εἰς πάντας τοὺς πλησιούσους κήπους, ἐκράζε πρὸς τὴν διδασκάλισσαν τῆς μουσικῆς:

— Κυρία Δόβων, κυρία Δόβων... τί νὰ σοὶ εἰπῶ!.. εἶνε πολὺ μελαγχολικὸν αὐτὸ τὸ κομμάτι ὁποῦ παίζετε... Ἄς πάγῃ κατὰ διαβόλου ἢ ἐκφρασις διὰ σήμερα!.. Παίζε μου καὶ τι φαειρότερον, πηδητόν, διὰ νὰ χορεύσω ἕνα γῦρον βάλς μαζί με τὴν κυρίαν Σέβη!...

— Ρίσελρ, Ρίσελρ!.. ἐπρελλάθης γαμβρὸς μου!

— Ἐλα, ἔλα, μητέρα! ἐμπρός! χόπ!..

Καὶ βραχέως παρίσπυρεν ἐντὸς τοῦ κήπου χορεύων στρόβιλον μετ' ἐξ κινήσεις, τὴν ἀσπικαίνουσαν πενθερὰν του, ἥτις ἐσταμάτα ἀνά πᾶν βῆμα ὅπως ἐπαναφέρει εἰς τάξιν τοὺς λυομένους ἱμάντας τοῦ πῆλου της καὶ τὰ τρίχαπτα τοῦ ἐπαμίου της, τοῦ ὡραίου ἐπαμίου τοῦ διαπρίψαντος κατὰ τοὺς γάμους τῆς Σιδωνίας.

Ἦτο μεθυσμένος ἐκ τῆς χαρᾶς ὁ ἀγαθὸς Ρίσελρ.

Διὰ τὸν Φράντζ ὑπῆρξε μακρὰ καὶ ἀλησμόνητος ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡ πλήρης ἀγωνίας. Οὐδεμίαν τῶν τέρψεων τῆς Ἀνιέρης ἐφείσθησαν, οὐδὲ τοῦ περιπάτου ἐφ' ἀμάξης, οὐδὲ τῆς ἐκδρομῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, οὐδὲ τοῦ γεύματος χαμαὶ ἐπὶ τῆς χλόης ἐν τῷ νησιδίῳ τῶν Λειμῶνων καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα ὑπὸ τὸν φλογερὸν ἥλιον ἐν τῇ ἡδῶ, ἐν τῇ ἀντανανακλάσει τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ, ὅφειλε νὰ γελᾷ, νὰ φλυαρῇ νὰ διηγῆται τὰ τοῦ ταξιδίου του, νὰ ἠμιλῇ περὶ τοῦ ἰσμοῦ τοῦ Σουέζ, περὶ τῶν ἐκτελουμένων ἔργων, ν' ἀκούῃ τὰ κρύφια παραπονα τοῦ κ. Σέβη, πάντοτε ἐξωρισμένου ἐναντίον τῶν τέκνων του, τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀδελφοῦ του περὶ τῆς ἐκτυπωτικῆς μηχανῆς, ἀκυκλοτερῆς, ἀγαπητῆ μου Φράντζ, κυκλοτερῆς καὶ δωδεκάγωνος. Ἡ Σιδωνία ἄφινεν αὐτοὺς νὰ λαλῶσι καὶ ἐφαίνετο βεθυθισμένη εἰς βαθεῖς διαλογισμούς. Ἐκ διαλειμμάτων ἐπρόφερε μίαν λέξιν ἢ ἐμειδία μελαγχολικῶς πρὸς τὴν κυρίαν Δόβων, ὁ δὲ Φράντζ, μὴ τολμῶν νὰ ἰδῇ αὐτὴν κατὰ πρόσωπον παρηκολούθει τὰς κινήσεις τοῦ διὰ κυανοῦ ὑφάσματος ὑπερραμμένου ἀλεξήλιου της, τὸν κυματισμὸν τῆς ἐσθῆτός της...

Πῶς εἶχε μεταβληθῆ ἐντὸς δύο ἐτῶν! πόσον εἶχε γείνει ὡραία!

Ἐἴτα ἐπήρχοντο εἰς τὸν νοῦν του φοβεραὶ σκέψεις. Ἐτελοῦντο ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἱπποδρομικαὶ εἰς Λονσάν. Ἀμαξαὶ διήρχοντο πλησίον τῆς ἰδικῆς των φαύσους σχεδὸν αὐτὴν, ὀδηγούμεναι ὑπὸ γυναικῶν ἐφημεμιθισμένων περιετυλιγμένων στενωῶς ὑπὸ πέπλων. Ἀκίνητοί ἐπὶ τῆς ἑδρας των ἐκράτουσαν εὐθείαν τὴν μακρὰν

μάστιγα με κινήσεις πλαγγόνος, οὐδὲν δ' ἐράλι-
νατο ζῶν ἐν αὐταῖς εἰμὴ οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοί
των, οἱ προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἵππων.
Οἱ διαβάται ἐστρέφοντο κατὰ τὴν διεκβασίν των
καὶ πάντα τὰ βλέμματα τὰς παρηκολούθουν
ὡσεὶ παραφερόμενα καὶ αὐτὰ ἐκ τῆς φορᾶς των.

Ἡ Σιδωνία ὠμοίαζε μὲ αὐτὰ τὰ πλάσματα.
Ἦτο ἰσάνη νὰ διευθύνῃ καὶ αὐτὴ τοιοῦτοτρό-
πως τὴν ζυμάζαν τοῦ Γεωργίου· διότι ὁ Φράντζ
εὐρίσκατο ἐντὸς τῆς ἀμάξης τοῦ Γεωργίου, εἶχε
πλεῖ τὸν οἶνον τοῦ Γεωργίου. Ὅλη ἐκείνη ἡ
χλιδὴ ἐν ἡ ἐνετρυφά ἢ οικογένεια προήρχετο
ἐκ τοῦ Γεωργίου.

Ἦτο ἐπαίσχυντον, ἐξευτελιστικόν. Ἐπιθύμει
νὰ τὸ φωνάζῃ πρὸς τὸν ἀδελφόν του. Ὄφειλε
μάλιστα νὰ τὸ πρᾶξῃ, ἀφοῦ ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο
ἦλθεν. Ἀλλὰ δὲν ἠεθάνετο πλέον τὸ θάρρος....

«Ὡ, τὸν ταλαίπωρον τιμωρόν!...
τὴν ἐσπέραν μετὰ τὸ δεῖπνον εἰς τὴν ἀνοι-
κτὴν αἰθουσαν εἰς τὴν ἀνήρχετο ὁ δροσερός ἀήρ
τοῦ ποταμοῦ, ὁ Ρίσλερ παρεκάλεσε τὴν σύζυγόν
του νὰ ψάλλῃ. Ἦθελε νὰ δείξῃ εἰς τὸν Φράντζ
ὅλα τὰ νέα τῆς πλεονεκτικότητας.

Ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ κλειδοκουμβάλου ἡ Σι-
δωνία ἀπεποιεῖτο μελαγχολικῶς, ἐνῶ ἡ κυρία
Δόσσω ἐξετέλει τὸ προκνηκρυσμα κινουῦσα
τοὺς μακροὺς δακτύλους τῆς.

— Ἀλλὰ δὲν εἰξέυρω τίποτε... τί θέλετε
νὰ σὰς τραγωδηῶσιν.

Ἐν τέλει ὅμως ὑπέκυψεν. Ὄχρα, ἀπογοη-
τευμένη, ἀφρημένη, ὑπὸ τὴν τρέμουσαν λάμ-
ψιν τῶν κηρίων, ἀτίνα ἐφαίνοντο κλιόντα ἀρώ-
ματα, τὸσον εὐωδιάζεν ἡ ἀτμόσφαιρα ἐκ τῶν
λειριῶν καὶ τῶν λάσμων τοῦ κήπου, ἤρχισε νὰ
ψάλλῃ ἀσματικῶς τι δημοτικώτατον ἐν Λουί-
ζιάνῃ, ἔπερ αὐτὴ ἡ κυρία Δόσσω εἶχεν ἀντι-
γράψῃ δι' ἕξμα καὶ κλειδοκουμβάλου:

Ἡ δύστυχ' ἡ Ζιζή!...
Ὁ ἔρωτας τῆς ἦπερ
Καρδιά καὶ νου' μαζί!

Ἐάλλουσα δὲ τὴν ἱστορίαν τῆς δυστυχούς
αὐτῆς Ζιζῆς, ἣτις εἶχε παραφρονῆσει ἐξ ἔρωτος
ἡ Σιδωνία ἐφαίνετο πρᾶγματι πάσχουσα ἐξ
ἔρωτος. Μὲ ποίαν ἐκφρασιν σπαρκατικὴν, μὲ
ποίαν κραυγὴν περιστερόεως τραυείσεως ἐπανελάμ-
θανε τὸν τόσον τρυφερόν καὶ μελαγχολικὸν ἐκεῖ-
νον ἐπιφθόν:

Ὁ ἔρωτας τῆς ἦπερ
Καρδιά καὶ νου' μαζί!

Καὶ αὐτὸς ὁ ἀτυχὴς τιμωρὸς ἠδύνατο εὐλόγως
νὰ παραφρονῆσῃ.

Ἀλλ' ὄχι. Ἡ σειρὴν κακῶς ἐξέλεξε τὸ ἕξμα
τῆς. Ἀμὰ ὡς ἠκούσθη μόνον τὸ ὄνομα τῆς
Ζιζῆς, τὸ πνεῦμα τοῦ Φράντζ μεταφέρθη διὰ
μῆς εἰς ὀλιβερόν τι δωμάτιον τῆς συνοικίας
τοῦ Ἐλους, πολὺ μακρὸν τῆς αἰθούσης τῆς
Σιδωνίας καὶ ἡ οικτιρῶν καρδία του ἀνεπόλη-

σε τὴν εἰκόνα τῆς νεαρᾶς Ποθητῆς Δελομπέλ,
ἣτις τὸν ἠγάπα πρὸ τοσούτου χρόνου.

Μέχρι τῆς ἡλικίας δεκαπέντε ἐτῶν δὲν ἀπε-
κάλουν αὐτὴν ἄλλως εἰμὴ μὲ τὸ θωπευτικὸν
ὄνομα Ζιζή, αὐτὴ δὲ πρᾶγματι ἦτο «ἡ δύστυχ'
ἡ Ζιζή» τοῦ ἕξματος, ἡ ἀείποτε ἐγκαταλειμ-
μένη καὶ ἀείποτε πιστὴ ἐρωμένη. Εἰς μάτην
ἐψάλλεν ἡ ἄλλη. Ὁ Φράντζ δὲν τὴν ἤκουε
πλέον, οὐδὲ τὴν ἐβλεπεν. Εὐρίσκατο ἐκεῖ πέραν,
παρὰ τὴν ἔδραν, καθήμενος ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ
θρανίου, ἐνθα τσακίς εἶχεν ἀγρυπνήσει ἀνα-
μένων τὴν ἐπάνοδον τοῦ πατρὸς τῆς. Ναι, ἐκεῖ
ἐνέκειτο δι' αὐτὸν ἡ σωτηρία, οὐδαμοῦ ἄλλοθι
ἢ ἐκεῖ. Ὄφειλε νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν ἔρωτα
τῆς νεαρᾶς ἐκείνης κόρης, νὰ ριφθῇ ὀλοφύχως
εἰς αὐτόν, νὰ τῆς εἶπῃ: «Παράλαβί με!... σῶσε
με!» Καὶ τίς οἶδεν! Τὸν ἠγάπα τὸσον πολὺ
ἐκείνη! Ἰσως θὰ τὸν ἔσωζεν, θὰ τὸν λάτρευεν
ἐκ τοῦ ἐγκληματικοῦ του πάθους.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ Ρίσλερ βλέ-
πων τὸν ἀδελφόν του ἐγειρόμενον κατεσπευ-
σμένως εὐθὺς ἀφοῦ ἔπαυσεν ὁ τελευταῖος ἐπιφθός.

— Φεύγω... εἶνε ἀρχά.
— Πῶς! δὲν θὰ κοιμηθῆς ἐδῶ; ἀλλὰ τὸ
δωμάτιόν σου εἶνε ἔτοιμον.

— Ἐτοιμον κατὰ πάντα, προσέθηκεν ἡ Σι-
δωνία μετὰ παραδόξου βλέμματος.

Πλὴν αὐτὸς ἀντίεστη ζωνῶς. Ἡ εἰς Παρι-
σιους μετάβασις του ἦτο ἀπαραίτητος ἕνεκα
παραγγελιῶν τινῶν σπουδαιοτάτων, δι' ὧν τὸν
εἶχεν ἐπιφορτίσει ἡ ἑταιρία τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἀπε-
πειράθησαν πάλιν νὰ τὸν κρατήσωσιν, ἀλλ' αὐ-
τὸς ἐβρέθη εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, διῆλθε διὰ τοῦ
φωτισμένου ὑπὸ τῆς αελήνης κήπου καὶ ἐνῶ
ἀντήχουν ὅλοι οἱ ποικίλοι κρότοι τῆς Ἀνιέρης
ἔδραμε πρὸς τὸν σταθμὸν τρέχων.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν, ὁ Ρίσλερ ἀνῆλθεν εἰς τὸν
κοιτῶνα του. Ἡ Σιδωνία καὶ ἡ κυρία Δόσσω
ἔμειναν παρὰ τὰ παράθυρα τῆς αἰθούσης. Ἡ
μουσικὴ τῆς πλησιοχώρου Λέσχης ἔφθανε μέχρι
τῆς ἀκοῆς των ὁμοῦ μὲ τὰ «Ὡ! αἰ!» τῶν ἔρε-
τῶν καὶ τὸν θόρυβον τῶν ὀρχήσεων ὁμοιον μὲ
τὸν ὑπόκωφον καὶ ἔρρυθμον κρότον τυμπάνου.

— Νὰ ἕνας ὁποῦ ἦλθε νὰ μᾶς τὰ χαλάσῃ!..
ἔλεγεν ἡ κυρία Δόσσω.

— Ὡ! τὸν ἐπιθάσσευσα, ἀπήντησεν ἡ Σιδω-
νία· πρέπει ὅμως νὰ προφυλαχθῶ· θὰ μὲ ἐπι-
τηρῇ ἀγρύπνως τώρα... Εἶνε τὸσον ζηλότυ-
πος! Θὰ γράψω εἰς τὸν Καζαδόνην νὰ μὴ
ἐπανέλθῃ διὰ τινὰ καιρὸν, σὺ δὲ αὔριον πρῶτ'
νὰ εἶπῃς εἰς τὸν Γεωργίον νὰ ὑπάγῃ νὰ μείνῃ
ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας εἰς Σαβινύ.

Γ'

Ἡ δύστυχ' ἡ Ζιζή.

Ὡ πόσον ἦτο εὐδαίμων ἡ Ποθητὴ!
Ὁ Φράντζ ἤρχετο καθ' ἐκάστην καὶ ἐκάθητο

παρὰ τοὺς πόδας τῆς, ὅπως εἰς τοὺς παλαιούς
εὐτυχεῖς χρόνους, ἐπὶ τοῦ χαμηλοῦ θρανίου,
ἀλλὰ δὲν ἐλάλει αὐτῇ πλέον περὶ τῆς Σιδωνίας.

Τὸ πρῶτ' ὅμως ἡ νεανίς ἐπιλαμβάνετο τῆς
ἐργασίας τῆς ἔδρασε τὴν θύραν διανοιγμένην
ἠρέμα. «Καλημέρα, δεσποινὶς Ζιζή!» Ἐκάλει
αὐτὴν τώρα μὲ τὸ ὄνομα τὸ ὑποῖον εἶχεν ὅτε
ἦτο μικρὰ κόρη. Δὲν εἰξέυρετε δὲ μὲ πόσῃ χά-
ριν ἔλεγεν αὐτὸ τό: καλημέρα, δεσποινὶς Ζιζή!»

τὴν ἐσπέραν ἀνέμενον ὁμοῦ τὸν «πατέρα»,
ἐνῶ δὲ αὐτὴ εἰργάζετο ὁ νεὸς τὴν ἔκαρνε νὰ
φρικᾷ μὲ τὰς διηγήσεις τοῦ ταξιδίου του.

— Τί ἔχεις λοιπόν; Δὲν εἶσαι πλέον ἡ ἰδίε!
ἔλεγεν αὐτῇ ἡ κυρία Δελομπέλ, ἐκπληκτος διότι
ἔβλεπεν αὐτὴν φαιδρῶν τοσούτον καὶ ἀεικίνητον.
Πρᾶγματι δὲ ἀντὶ νὰ μὲνῃ ὡς ἄλλοτε ἀδιακό-
πως βεβουλημένη εἰς τὴν καθέδραν τῆς μὲ τὴν
ἐγκαρτέρησιν νέας μάρμης, ἡ νεαρὰ χαλὴ ἠγεί-
ρετο κατὰ πάσαν στιγμὴν, μετέβαινεν ὁρατη-
κῶς εἰς τὸ παράθυρον ὡς νὰ ἀπέκτα ἐξικίνησιν
περὰ, ἐγυμναζέτο εἰς τὸ νὰ στέγῃ ὀρθία, εὐδυ-
τεγῆς καὶ ἠρώτα σιγὰ τὴν μητέρα τῆς:

— Φαίνεται ἐκεῖνο — ὅταν δὲν περιπατῶ;
Ἄπο τῆς εὐειδοῦς μικρᾶς κεφαλῆς τῆς, ἐνθα
συνεκεντροῦτο ἕως τότε ἐν τῇ κομμώσει, ἡ φιλα-
ρέσκια τῆς διεχύνετο ἐφ' ὅλου αὐτῆς τοῦ σώ-
ματος, ὅπως ἡ μακρὰ, λεπτὴ καὶ σὺλη κόμη
ὀσάκις τὴν ἔλυεν. Τώρα ἦτο πολὺ, πολὺ φιλά-
ρεσκος πάντες δὲ τὸ παρετήρουν. Καὶ αὐτὰ ἐ-
πίσης τὰ πτηνὰ καὶ ἐντομα ἀτίνα κατεργάζετο
ἐφαίνοντο ἔχοντα ὅλους ἰδιαιτέρον ἦθος.

Ναι, καί! ἡ Ποθητὴ Δελομπέλ ἦτο εὐδαίμων.
Ἄπο τινῶν ἡμερῶν ὁ Φράντζ ἔλεγεν ὅτι ἐμελ-
λον νὰ μεταβῶσιν ὅλοι ἑρῶς εἰς τὴν ἐξοχὴν,
ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ, ὁ πάντοτε τὸσον ἀγαθὸς
καὶ μακροθύμος ἠδούκησε νὰ συγκατατεθῇ ὅπως
ἀπολαύσωσιν αἱ γυναῖκες μίᾳς ἡμέρας ἀπουσίας
ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ἀπῆλθον καὶ οἱ τέσσαρες τὴν
πρωίαν μίᾳς Κυριακῆς.

Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις πόσον ὠραῖος
ἦτο ὁ καιρὸς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὅτε ἡ
Ποθητὴ ἠνοῖξε τὸ παράθυρον ἀπὸ τῆς ἐκτῆς ὠ-
ρας καὶ διὰ μέσου τῆς πρωινῆς διμύχλης εἶδε
τὸν ἥλιον ἤδη θερμὸν καὶ φωτεινὸν καὶ ἀνελο-
γίσθη τὰ δένδρα, τοὺς ἀγρούς, τὰς ὁδοὺς, τὴν
θαυμασίαν ἐκείνην φύσιν, ἣν δὲν εἶχεν ἴδει πρὸ
πολλοῦ καὶ ἦν ἐμελλε νὰ ἴδῃ ἐρειδομένη ἐπὶ
τοῦ βραχίονος τοῦ Φράντζ, τὰ δάκρυα ἀνῆλθον
εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς. Τοὺς κρουμένους κώ-
δωνας τῶν ναῶν, τοὺς διαφόρους κρότους τῶν
Παρισίων ἀνερχομένων ἤδη ἀπὸ τοῦ λιθαστρώ-
του, τὴν φαιδρότητα τῆς Κυριακῆς, τῆς ἑορτῆς
αὐτῆς τῶν πτωχῶν, ἣτις ἀγλαΐζει ὡς καὶ αὐ-
τὰς τὰς παλαιὰς τῶν ἀνθρακίων, ἔλην τὴν ἡὼ
τῆς ἐξαιρετικῆς ἐκείνης πρωίας ἀπεγεύθη ἡ νεᾶ-
νις ἐπὶ μακρόν, μετὰ τρυφῆς.

τὴν ἐσπέραν τῆς προτεραίας ὁ Φράντζ εἶχε
κομίσει πρὸς αὐτὴν ἐν ἀλεξήλιον, κομψόν, μὲ
λαβὴν ἐξ ἐλεφαντόδοντος. Ἐνῶθι καὶ ἐκαλ-
λωπίσθη λίαν ἐπιμελῶς ἀλλ' ἀπλόστατα, ὡς
ἐμπρέπει εἰς νεανίδα πτωχὴν ἣτις ἐπιθυμεῖ νὰ
μὴ ἐπιδειχθῇ. Ἐν τούτοις ἡ πάσχουσα νεανίς
ἦτο ἀξίερατος.

τὴν ἐκείνην ἀκριβῶς ὁ Φράντζ ἀφίκετο ἐπ'
ὀχλήματος ὅπερ εἶχε μισθώσει δι' ἄλην τὴν ἡμέ-
ραν καὶ ἀνῆλθε διὰ νὰ παραλάβῃ τοὺς προσκε-
κλημένους του. Ἡ δεσποινὶς Ζιζή κατῆλθε φι-
λαρέσκως μόνη, ἐρειδομένη ἀπόθως ἐπὶ τοῦ δρυ-
φάκτου. Ἡ κυρία Δελομπέλ ἤρχετο ἐπισθὲν τῆς
ἐπιτηρῶσα αὐτὴν. Ὁ δὲ ἐνδοξὸς ἠθοποιὸς μὲ
τὸ ἐπικνωφόριον ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἄρρησε πρὸς
τὰ ἐμπρὸς μετὰ τοῦ νέου Ρίσλερ ὅπως ἀνοίξῃ
τὴν θυρίδα τῆς ἀμάξης.

Τὶ ὠραῖος ἦτο ὁ ἐφ' ἀμάξης δρόμος, τί ὠραία
ἡ ἐξοχὴ, τί ὠραῖος ὁ ποταμὸς, τί ὠραία τὰ
δένδρα!...

Εἰς μάτην ἠθέλητε ἐρωτήσῃ αὐτὴν ποῦ ἦτο
ἡ Ποθητὴ οὐδέποτε τὸ ἔμαθεν. Ὅθ σὰς ἀπῆντα
μόνον ὅτι ὁ ἥλιος ἦτο λαμπρότερος εἰς τὸ μέρος
ἐκεῖνο ἢ ὑποδῆποτε ἄλλοθι, τὰ πτηνὰ φαιδρό-
τερα, τὰ δάση σκιερώτερα, καὶ δὲν ἐψεύδετο.

Κατὰ τὴν παιδικὴν τῆς ἡλικίαν εἶχεν ἀπο-
λαύσει τινῶν τοιούτων εὐφροσύνων ἡμερῶν καὶ
μακρῶν ἐξοχικῶν περιπάτων. Βραδύτερον ὅμως
ἡ διηκενὴς ἐργασία, ἡ πείνια, ἡ καθιστικὴ ζωὴ ἡ
τόσον ἀγαπητὴ εἰς τοὺς πάσχοντας τὴν ἐμά-
του ἀκίνητον εἰς τὴν γηραιάν συνοικίαν τῶν Πα-
ρισίων ἐνθα κατῆκει καὶ ἡς αἰ ὕψηλοι στέγαι, τὰ
παράθυρα μὲ τοὺς σιδηρούς ἐξώστους των, αἱ
καπνοδόχοι τῶν ἐργοστασίων μὲ τὸ ἐρυθρὸν
χρῶμα τῶν καινουργῶν πλίνθων των, ὅπερ ἐφαί-
νετο ζωηρότερον ὡς ἐκ τῆς γειτνιασεως τῶν με-
λανῶν τοίχων τῶν ἐγγὺς ἱστορικῶν μεγάρων,
ταῦτα πάντα ἀπετέλουν δι' αὐτὴν ὀρίζοντα πάν-
τοτε ὁμοιον καὶ ἐπαρκῆ. Ἀπὸ καιροῦ ἄλλα δὲν
ἐγίνωσκεν ἀνθὴ ἢ τὰ φερόμενα ἐντὸς τῶν παρὰ
τὰ παράθυρα τῆς ἀνθοδοχείων καὶ ἄλλα δένδρα
ἐκτὸς τῶν ἀκακίων τοῦ ἐργοστασίου Φρομῶν
διαφαινομένων μακρόθεν ἐντὸς τοῦ καπνοῦ.

Πόσον λοιπὸν ἡ καρδία τῆς ἠφράνθη ὅτε εὐ-
ρέθη ἐν πλήρει ἐξοχῇ! Ἐλαφρὰ χάρις εἰς τὴν
ἠδογὴν καὶ τὴν ἐμψυχωθεῖσαν νεότητά τῆς με-
τέπιπτεν ἀπὸ θάμβους εἰς θάμβος, κροτοῦσα
τὰς παλάμους, ἐκφέρουσα μικρὰς κραυγὰς ὡς πτη-
νόν· καὶ αἱ ὀρμαὶ τῆς ἀφελούς περιεργείας τῆς
ἀπέκρυπτον τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ βαδίσματός
τῆς. Ἀναντηρῆτως πλέον ἐκεῖνο δὲν ἐφαίνετο
πολύ. Ἀλλως τε ὁ Φράντζ ἦτο ἀείποτε παρών,
ἔτοιμος νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, νὰ τῆς δίδῃ τὴν
χεῖρα ὅπως ὑπερῶ χανδακίον τι, μὲ τὸσσην προ-
θυμίαν, μὲ βλέμμα τὸσον τρυφερόν! Ἡ ἐξαισιος
ἐκείνη ἡμέρα παρῆλθεν ὡς ὄπτασια. Τὸ εὐρὸ

κυανού στερύμα ατμωδώς κυμαινόμενον διά μέσου τῶν κλάδων, ἢ παρὰ τὰ δένδρα ἐκτεινομένη γλοερὰ ἐπιφάνεια, ἢ σκεπομένη καὶ μυστηριώδης, ἐνθα τ' ἀνθὴ φύονται εὐθύτερα καὶ ὑψηλότερα, τὸ δὲ χρυαζὼν βρόνον μοιάζει μὲ ἀκτίνες ἡλίου ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν δρυῶν, ἢ φωτεινὴ ἐκπληξὶς τῶν ἐξαιθρῶν, τὰ πάντα, μέγχε καὶ αὐτῆς τῆς κοπώσεως ἦν παράγει βλοκλήρου ἡμέρας περιπλάνησις εἰς τὸ ὑπαίθριον τὴν ἐθαλλῶν καὶ τὴν κατεγοήτευσαν.

Περὶ τὴν ἐσπέραν ὅτε ἐκ τῆς ἐσχάτης τοῦ δάσους εἶδεν ὑπὸ τὸ φθίνον φῶς τῆς ἡμέρας τὰς λευκὰς ὁδοὺς διεσπαρμένας εἰς τὴν πεδιάδα, τὸν ποταμὸν δὴ ταινίαν ἀργυρῶν καὶ ἐκεῖ πέραν, ἀναμείνον ὅσο λῶφον ἐμειλίχθη μάζαν ἀποτελουμένην ἐκ φοιῶν στεγῶν καὶ ὄξειων κορυφῶν καὶ θάλων, ἦτις, ὡς εἶπον αὐτῇ, ἦσαν οἱ Παρίσιοι, ἀπεκόμισε δι' ἐνὸς βλέμματος εἰς μιαν γωνίαν τῆς μνήμης τῆς ὅλην ἐκείνην τὴν ἡθυσμένην, τὴν μεμυρωμένην ἐκ τοῦ ἔρωτος καὶ τῶν λευκακανθῶν τοῦ Ἰουνοῦ τοπογραφίαν, ὡς νὰ μὴ ἐμελλε οὐδέποτε πλέον, οὐδέποτε νὰ τὴν ἐπανιδῷ.

Ἡ ἀνοθέσμη ἦν ἐκόμισεν ἐκ τῆς ὠραίας ταύτης ἐκδρομῆς τῆς ἐπλήρου εὐωδίας τὸ δωματίον τῆς ἐπὶ ὁκτὼ ἡμέρας. Ἀνεμιγνύετο ἐν αὐτῇ μετὰ τῶν ὑακίνθων καὶ τῶν ἰων πλῆθος ἀνθῶν ἀκατονομάστων, ἐκ τῶν ἀνθῶν ἐκείνων τῶν ταπεινῶν, ἅτινα ἐκ πλανήτων σπόρων φυόμενα βλαστάνουσι τῆδε κάκεισε παρὰ τὴν ὁδόν.

Βλέπουσα τοὺς λεπτοφυεῖς αὐτῶν κλυκας ὠροκυάνους, ἐρυθρούς, ἔχοντας πάντας τὰς λεπτὰς ἀποχωρήσεις ὡς τὰ ἀνθὴ ἐφεύρον πρὸ τῶν ζωγράφων, πολλὰς κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁκτὼ ἡμερῶν ἢ Ποθητῆ ἐξετέλεσεν ἐκ νέου νοερῶς τὴν ἐκδρομὴν τῆς. Τὰ ἰα ὑπενανθίζον αὐτῇ τὸ μικρὸν βρουσκαπὲς ὄψωμα, ὅπου τὰ εἰδρεψεν ἐνῷ τὰ δάκτυλά τῆς ἀνεμίγνυντο μετὰ τῶν τοῦ Φράντζ ὅτε τ' ἀνεζήτουν ὑπὸ τὰ φύλλα. Τὰ μεγάλα ἐκεῖνα ὑδροχαρῆ ἀνθὴ ἐκόπησαν παρὰ τὸ χεῖλος τάφρου, ὑγρὰς ἀκόμη ἐκ τῶν χειμερινῶν βροχῶν, διὰ νὰ φθάσῃ δὲ μέχρις αὐτῶν ἐδέησε νὰ στηριχθῇ ἰσχυρότερον ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Φράντζ. Πάσαι αὐταὶ αἱ ἀναμνήσεις ἐπανήρχοντο εἰς τὴν μνήμην τῆς ἐνῷ εἰργάζετο. Κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦτο ἐπιθηροβόλει τὸ πτέρωμα τῶν κολιβρίων ὑπὸ τὰς ἀκτίνες τοῦ εἰσπερχομένου διὰ τοῦ ἀνοιχτοῦ παραθύρου ἡλίου. Τὸ ἔαρ, ἢ νεότης, τὰ βρομὰτα, τὰ ἀρώματα μετεμύρφουν τὸ μελαγχολικὸν ἐκείνο ἐργαστήριον τοῦ πέμπτου πατώματος καὶ ἢ Ποθητῆ ἔλεγε σοβαρῶς πρὸς τὴν κυρίαν Δελομπέλ ὁσφραϊνομένη τὴν ἀνοθέσμην τοῦ φίλου τῆς.

— Παρετήρησε, μαμά, πόσον πολὺ εὐωδιάζουν ἐφέτος τὰ ἀνθὴ;

Καὶ ὁ Φράντζ ἐπίσης ἤρχιζε νὰ διατελῇ ὑπὸ

τὴν γοητείαν. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον ἢ δεσποινὶς Ζιζὴ κατελάμβανε τὴν καρδίαν τοῦ ἀποδιώκουσα καὶ αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν τῆς Σιδωνίας. Τὸ ἀληθές εἶνε ἦτι ὁ ταλαίπωρος τιμωρὸς ἐπραττε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο πρὸς τοῦτο. Κατὰ πάσαν ὥραν τῆς ἡμέρας εὐρίσκετο πλησίον τῆς Ποθητῆς προσκολλώμενος εἰς αὐτὴν ὡς παιδίον. Οὐδ' ἐφ' ἅπασι ἐτόλμησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀνιέρην. Ἡ ἄλλη προὔξενει εἰς αὐτὸν ἀκόμη πολὺν φόβον.

— Δὲν θὰ ἔλθῃς λοιπὸν ἐκεῖ πέραν; . . . ἢ Σιδωνία σὲ θέλει, ἔλεγεν αὐτῷ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ ἀγαθὸς Ρίσλερ, ὅτε εἰσῆρχετο εἰς τὸ ἐργαστάσιον ὅπως τὸν ἴδῃ. Ἄλλ' ὁ Φράντζ δὲν ἐνέειδε προφασίζόμενος διαφόρους ὑποθέσεις ὅπως ἀναβάλλῃ πάντοτε τὴν ἐπίσκεψιν διὰ τὴν ἐπαύριον. Ἐξηπάτα οὕτω εὐκόλως τὸν Ρίσλερ πλέον ἢ ποτὲ ἀπησυχολημένον εἰς τὴν ἐκτυπωτικὴν μηχανὴν του, ἧς εἶχεν ἀρχίσει τὴν κατασκευὴν.

Ὅσαίς ὁ Φράντζ μετέβαινε πρὸς τὸν ἀδελφόν του, ὁ γηραιὸς Σιγισμῶνδος τὸν παρεμόνευε κατὰ τὴν διάβασίν του, περιεπάτει μετ' αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον ἔξω ἀνευ ἐπενδύτου, μὲ τὴν γραφίδα καὶ τὸ κονδυλομάχαιρον εἰς τὴν χεῖρα. Ἐτήρει τὸν νέον ἐνήμερον ὡς πρὸς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐργαστασίου. Ἀπὸ τινος καιροῦ τὰ πράγματα ἔβαινον καλλίτερον, ὡς ἐφαίνετο. Ὁ κύριος Γεώργιος ἤρχετο τακτικῶς εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ μετέβαινε ὅπως κατακλιθῆ κατὰ πάσαν ἐσπέραν εἰς Σαδινὸ. Δὲν παρουσιάζοντο πλέον εἰς τὸ ταμεῖον λογαριασμοὶ πρὸς ἐξόφλησιν. Ἐφαίνετο μάλιστα ἦτι καὶ ἡ κυρία ἐκεῖ πέραν διήγε σωφρονιστέρον.

Ὁ ταμίαις ἐθριάμβευεν. — Βλέπεις, παιδί μου, ἔλεγεν, ὅπου ἕκαμα κλά νὰ σὲ εἰδοποιήσω; Ἐρκεσε μόνη ἢ ἀφίξις σου ὅπως ἐπαναφέρῃ τὰ πάντα εἰς τάξιν. Ἄδιάφορον ὅμως! προσέβηκεν ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ παραφερόμενος ἐκ τῆς συνηθείας του . . . δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνην.

— Μὴ φοβῆσαι, κύριε Σιγισμῶνδε, εἰμ' ἐγὼ ἐδῶ! ἔλεγεν ὁ τιμωρὸς.

— Δὲν θ' ἀναχωρήσῃς ἀκόμη, αἶ, φίλτατέ μου Φράντζ;

— Ὅχι, ὄχι ἀκόμη! . . . Ἐχω μιαν σπουδαίαν ὑπόθεσιν νὰ τελειώσω πρότερον.

— Ἄ! τόσον τὸ καλλίτερον.

Ἡ σπουδαία ὑπόθεσις τοῦ Φράντζ ἦτο τὸ συνοικεσίον του μὲ τὴν Ποθητὴν Δελομπέλ. Δὲν εἶχεν ἐμειλίχσει ἀκόμη περὶ τούτου εἰς κανένα, οὐδ' εἰς αὐτὴν τὴν ἴδιαν· ἀλλ' ἢ δεσποινὶς Ζιζὴ κατὶ θὰ εἶχε μαντεύσει διότι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐγίνετο φοιηροτέρα, εὐειδεστερα, ὥς νὰ προέβλεπεν ὅτι ταχέως ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἢ στιγμὴ καθ' ἣν θὰ εἶχεν ἀνάγκην ὅλης αὐτῆς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς καλλονῆς.

Ἦσαν μόνον εἰς τὸ ἐργαστήριον ἐν ἀπόγευμα

Κυριακῆς Ἡ κυρία Δελομπέλ εἶχεν ἐξέλθει ὑπερήφανος διότι ἐμελλε μιαν ἡμέραν νὰ φανῆ ἐρειδομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ μεγάλου αὐτῆς συζύγου καὶ ἀφῆσασα τὸν φίλον Φράντζ πλησίον τῆς θυγατρὸς τῆς διὰ συντροφίαν. Ἐπιμελῶς ἐνδεδυμένος, μὲ ἦθος ἐορτάσιμον διακεχυμένον ἐφ' ἄλλου αὐτοῦ τοῦ σώματος ὁ Φράντζ εἶχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην φυσιογνωμίαν παράδοξον, δειλὴν ἐνταυτῷ καὶ ἀποφασιστικὴν, συγκεκριμένην καὶ ἀξιοπεπῆ, ἐκ μόνου δὲ τοῦ τρόπου μὲθ' οὗ τὸ μικρὸν χαμηλὸν θρανίον ἐταποθετήθη ἐγγὺς τῆς καθέδρας, ἢ τελευταία αὐτὴ ἠνόησεν ὅτι ἐμελλε νὰ κάμῃ σοβαρὰν ἐκμυστήρευσιν, ἐν μέρει δὲ ἐμάντευσε καὶ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ἡ συνιδάλειξ ἤρχισε κατ' ἀρχὰς διὰ διαφόρων λόγων διακοσπομένου κατὰ πάσαν στιγμὴν ὑπὸ μακρῶν δικλειματῶν σιγῆς, ὅπως καθ' ὁδὸν σταματῶν τις εἰς ἕκαστον σταθμὸν ὅπως ἀναπαυθῆ ἕως ὅτου φθάσῃ εἰς τὸ τέμμι τῆς ὁδοπορίας.

— Ὁραῖος καιρὸς σήμερον.

— Ὡ και, πολὺ ὠραῖος.

— Ἡ ἀνοθέσμη, ἐξακολουθεῖ νὰ εὐωδιάζῃ πολὺ.

— Ὡ, πάρα πολὺ!

Ἐνῷ δὲ ἀπήγγελλον τὰς ἀπλὰς ταύτας λέξεις, αἱ φωναὶ τῶν ἦσαν συγκεκριμέναι ἐξ ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ εἴπωσι πρὸς ἀλλήλους μετ' ὀλίγον.

Τέλος τὸ μικρὸν χαμηλὸν θρανίον ἐπλησίασεν ὀλίγον τι ἐγγύτερον πρὸς τὴν καθέδραν διασταυροῦντες δὲ τὰ βλέμματα καὶ συννοοῦντες τὰς χεῖρας οἱ δύο νέοι ἀπεκάλεσαν βραδέως, λίαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἀλλήλους διὰ τοῦ ὀνόματός των:

— Ποθητῆ!

— Φράντζ!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἢ θύρα ἐκρούσθη. Ἦτο κτύπημα ἐλαφρῶν χειρὸς φερούσης κομψὰ χειρόκτια, ἦτις φοβεῖται μὴ ρυπωθῆ ἐκ τῆς ἐλαχίστης ἐπαφῆς.

— Ἐμπρός! εἶπεν ἢ Ποθητῆ μετ' ἐλαφροῦ κινήματος δυσπαρασκευίας. Καὶ ἐνεφανίσθη ἢ Σιδωνία ὠραία, φιλάρεσκος, προσηνης. Ἦρχετο νὰ ἴδῃ τὴν ἀγαπητὴν τῆς Ζιζὴν, νὰ τὴν φιλήσῃ διαβατικά. Πρὸ καιροῦ εἶχεν αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν.

Ἡ παρουσία τοῦ Φράντζ ἐφάνη ἐκπληξασα αὐτὴν ἀρεατὰ, ὅλη δὲ κατεχομένη ὑπὸ τῆς εὐχαριστήσεως τοῦ νὰ συνομιλῇ μετὰ τῆς παλαιᾶς τῆς φίλης, μόλις σχεδὸν ἐπρόσεξεν εἰς αὐτόν. Μετὰ τὰς διαχύσεις, τὰς θαιπείας, τὰς εὐχαρίστους συνομιλίας περὶ τοῦ παρελθόντος, ἠθέλησε νὰ ἐπανιδῇ τὸ παραθύρον τοῦ μεσαναβάθρου, τὴν κατοικίαν τῶν Ρίσλερ. Ἐπέρπετο ἐπανευρίσκουσα ἐκεῖ τὴν ζωὴν τῆς νεότητός τῆς.

— Ἐνθυμεῖσαι, Φράντζ, ὅταν ἐγώ, ὡς ἂν μικρὰ πρηνίπισσα Κολιβρίου εἰσπερχομένη εἰς τὸ δωματίον σου μὲ τὸ κεφάλαιον στολισμένον ὑπερηφάνως διὰ διαδήματος ἐκ πτερῶν πτηνῶν;

Ὁ Φράντζ δὲν ἀπήντα. Ἦτο πολὺ συγκεκριμένος καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ. Προησθάνετο ὅτι χάριν αὐτοῦ, χάριν αὐτοῦ καὶ μόνον ἤρχετο ἢ γυνὴ ἐκείνη, ὅτι ἤθελε νὰ τὸν κατακτῆσῃ ἐκ νέου, νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ ν' ἀνήκῃ εἰς ἄλλην, καὶ ἢ ἀτυχῆς ἐβλεπε μετὰ τρόμου ὅτι δὲν ἀπρητεῖτο νὰ καταβάλλῃ μεγάλας προσπαθείας. Ἐβύθως ὡς τὴν εἶδεν εἰσπερχομένην ἢ καρδίαν τοῦ ἠγματοπίστη πάλιν.

Ἡ Ποθητῆ οὐδὲν ὑπώπτευσεν. Ἡ Σιδωνία εἶχε τὸ ἦθος τόσον εἰλικρινὲς τόσον φιλικόν! Ἄλλως τε αὐτοὶ ἦσαν πλέον ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρῃ ἔρωσ ἀνάμεσόν των.

Ἐν τούτοις ἢ νεκρὰ χαλὴ ἔσχεν ἀόριστόν τι προαίσθημα περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς ὅτε ἢ Σιδωνία ἦδη παρὰ τὴν θύραν εὐρισκομένη καὶ ἐτοιμὴ νὰ ἐξέλθῃ ἐστράφη ἀμελῶς καὶ εἶπε πρὸς τὸν γυναικαδελφόν τῆς:

— Ἀλήθεια, Φράντζ, μ' ἐπεφόρτισεν ὁ Ρίσλερ νὰ σὲ πᾶσι νὰ δειπνήσωμεν· θὰ ὑπάγωμεν νὰ περπατάσωμεν καὶ αὐτὸν διερχόμενοι ἐκ τοῦ ἐργαστασίου.

Εἶτα μετὰ χαριστάτου μειδιήματος προσέθηκε:

— Θὰ μᾶς τὸν ἀφήσῃς, αἶ, Ποθητῆ; . . . Μείνε ἡσυχος, θὰ σοῦ τὸν ἀποδώσωμεν!

Καὶ αὐτὸς ἢ ἀχάριστος ἔσχε τὸ θάρρος ν' ἀπέλθῃ!

Ἀπῆλθε χωρὶς νὰ διατάσῃ, χωρὶς νὰ στραφῆ ἀπαῖ, παραφερόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ὡς ὑπὸ μαυιδῶν ὁθαλάσσης. Καὶ οὐδὲ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, οὐδὲ τὰς ἐπακολουθούσας, οὐδὲ ποτὲ εἰς τὸ ἔξῃς ἢ καθέδρα τῆς δεσποινίδος Ζιζὴς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τί σπουδαῖον εἶχε νὰ ἐκμυστηρευθῇ πρὸς αὐτὴν τὸ χαμηλὸν θρανίον.

Δ'.

Ἡ αἴθουσα τῶν ἐπιβιβίων.

«Ἐστω! ναί, σὲ ἀγαπῶ, σὲ ἀγαπῶ, πλέον ἢ ποτὲ καὶ διὰ παντός!.

Πρὸς τί ν' ἀγωνιζώμεθα καὶ νὰ ἀνθιστάμεθα; Καὶ εἴπειτα, εἶνε ἄρα γε πράγματι ἐγκλημα ν' ἀγαπώμεθα; Ἡμεθεα προουρισμένοι ἢ εἰς διὰ τὸν ἄλλον· δὲν ἔχομεν τάχα τὸ δικαίωμα νὰ συνενωθῶμεν καίτοι ὁ βίος μᾶς ἀπεχώρισεν; Ἐμπρός, ἔλα! Τετέλεσται, θ' ἀναχωρήσωμεν αὐριοῦν τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Λυών, τὴν δεκάτην ὥραν. . . Θὰ ἀγοράσω τὰ εἰσιτήρια καὶ θὰ σὲ περιμένω. . .

ΦΡΑΝΤΖ

(Ἐπεται συνέχεια).

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ἐν τῶν ἀξιολόγων μνημείων τοῦ μεσαιωνικοῦ ἡμῶν βίου εἶνε καὶ τὸ φραγκικὸν φρούριον, ὑπὲρ ὑψοῦται ΒΑ. τῆς νῦν πολίχνης καὶ πεδιάδος τῶν Καλαβρυτῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου, κωνοειδῶς ἀπὸ τῆς πεδιάδος εἰς ὕψος 400 περίπου μέτρων ὑψομένου. ἀποσχίζομένου δὲ διὰ τινος διαμέσου χαμηλώματος (διασέλου) ἀπὸ ὑψηλοτέρου ἐλαττωθῆσθε βουνοῦ, ὅστις, Πριόνι ἐκ τοῦ σχήματος καλούμενος, διὰ τῶν πρὸς Α. καὶ Ν. διακλαδώσεων αὐτοῦ σχηματίζει τὰ ὑψίπεδα τοῦ Ξηροκάμπου καὶ τῶν Σουδενῶν καὶ ἄλλας ἀγόνους κοιλάδας ἀποτελοῦσας τὰς ὑπερείκτας τῶν Ἀροανίων (Χελμοῦ), ἐν ᾧ πρὸς τὰ ΝΔ. ἄλλος βουνὸς καὶ τοῦ Πριονίου ὑψηλότερος, ὡσαύτως δὲ πλήρης ἐλατῶν, ἡ νῦν Βελιά, τὸ ΒΔ. οἰοῖται προπύργιον τῶν Ἀροανίων, διαχωρίζει τὴν ὑψηλὴν καὶ εὐφορον πεδιάδα τῶν Σουδενῶν ἀπὸ τῆς πολὺ χαμηλοτέρας τῶν Καλαβρυτῶν.

Ἀποπτόν δ' ἐκ τῶν πέριξ τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ὅπως ψιλὸν δένδρον φαίνεται μακρόθεν ὡς ἐν τῇ τοῦ λόφου κορυφῇ στεφάνην ποτηρίων ἀποτελοῦν. Οὕτω δ' ἔχει οἰοῦν ἐπιπολλήθῃ ἄνω βράχου ἀπροσίτου καὶ δὲν παρέχει εἰς αὐτὸ εἰσοδὸν εἰ μὴ μόνον ἡ ΒΑ. αὐτοῦ πλευρᾶ, καὶ αὕτη δυσχερεστάτη μὲν, ἀλλὰ μόλις λεανθεῖσα δι' ἀτραποῦ μέχρι τῆς πρὸς Β. κειμένης πύλης οὐδὲ δύναται τις ἄλλοθεν ἢ ἀναβῆ εἰμὴ δι' ἐκείνης, καίτοι εἰσι τανῦν καὶ σημεῖα ἐν τῷ πέριξ τεῖχει, δι' ὧν, βραγμῶν ἐπ' αὐτοῦ γενομένων, δύναται τις ἢ ἀναρριχθῆ, ἀλλὰ λίαν ἐπικινδύνως. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ σχηματίζεται ἐν ἡρέμα ἐπικλινές ὄροπέδιον, ἐμβαδοῦ 25 περίπου στρεμματῶν, ὅση περίπου καὶ ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἀκρόπολις, κατελιγμένον ὑπ' ἐρείπιων οἰκιῶν, ὁποῖας ὑπὲρ τὰς 50 δύναται τις ἢ ἀναμετρήσῃ ἐν ταῖς θεμελίαις ἐπισημασμένας, καὶ εἶνε πιθανώτατον ὅτι πάντες οἱ Φράγκοι εἶχον τὰς κατοικίας αὐτῶν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, τῶν ὑψηλῶν μόνον οἰκούντων ἐν ταῖς πέριξ.

Τὸ δ' ἐξωτερικὸν αὐτοῦ τεῖχος, παχὺ εἰς μέτρον περίπου, εἶνε ἀσβεστόκτιστον καὶ λίαν στερεόν, ἐν πλείστοις μάλιστα σημείοις καὶ εἰς μέτρων τινῶν ὕψος διατηρεῖται ἢ δ' ἐξωτερικῇ αὐτοῦ ἐπιφάνειᾳ, καθ' ὅσον ἀνυψοῦται, περιέργως κλίνει πρὸς τὰ ἔνδον, ὑπόκυρτος οὕτω χάριν ἀσφαλείας καθισταμένη, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐπάλξεων ἔχνη φαίνονται. Διακρίνονται δ' ἐπι καὶ δεξαμεναὶ περὶ τὰς τέσσαρας ἡμίπτωτοι καὶ δύο ἀξιόλογοι πύργοι ἐν μέρει, ἐγγὺς ἀλλήλων,

ἐν τῇ Α. ἐσχατιᾷ, ὧν ὁ μὲν ἕτερος ἐπ' αὐτῶν τῶν τοῦ τεῖχους ἐπάλξεων πρὸς τὸ Πριόνι, ὁ δ' ὀλίγον ἐνδοτέρω αὐτοῦ διὰ τεχνητοῦ ὄγκου χρώματος καὶ λίθων κωνοειδῶς ὑψομένου. Ἐπίσης δὲ διακρίνεται ἡδὴ ἡ Α. πλευρᾶ τῆς κυρίας πύλης, ἐνδοθεν τῆς ὁποίας καὶ πέτρα ἐσκαλισμένη καὶ κοιλανθεῖσα δίκην φρέατος εἰς βάθος ἡμίσεος μέτρου.

Καὶ ἄλλα δ' ἄλλα λόγου παρέχει ἡ ἄκρα αὕτη, καὶ μάλιστα μαγευτικὴν κάτοψιν διότι καθορῶνται ἀπὸ τῆς κορυφῆς εὐκρινέστατα τὸ Μέγα Σπήλιον, ἡ Κερπινή, τὸ Βραχύνιον ἢ Ἀγ. Λαύρα, ἡ Βυσωκᾶ, τὰ Καλαβρυτα καὶ ἄλλα τινὰ χωρία, ἐπὶ δ' ἡ Βελιά καὶ ὁ Χελμὸς μεγαλοπρεπῶς ὑπερυψούμενος καὶ μακρόθεν ὁ Ἐρμάνθος πρὸς Δ. καὶ ἡ Κερύνεια πρὸς τὰ ΒΔ.

Τοῦ δὲ Πριονίου τὸ πρὸς τὸ φρούριον πέρας, Τρεμουλᾶς ἡδὴ καλούμενον ἀπὸ τῶν Φράγκων χωροδασποτῶν de la Tremouille, φέρει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐλατῶν καὶ μικρὰ λειψάνα ἄλλου φρουρίου μικροτέρου, δηλ. τοῦ φρουρίου Τρεμουλλᾶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ βουνός.

Τὸ εἰρημένον λοιπὸν φρούριον τῶν Καλαβρυτῶν, τὸ Κάστρο, ὡς νῦν λέγεται, ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Φράγκων κατακτητῶν τοῦ Μωρέως μετὰ τὸ 1208 μ. Χ. Διότι τότε, ὡς τὸ χρονικὸν τῶν ἐν Μωρέᾳ πολέμων τῶν Φράγκων διηγεῖται, ἐκ τῶν πολλῶν βραωνιῶν, εἰς ἃς διηρέθη τὸ πριγκηπάτον τῆς Ἀχαΐας ἢ Πελοποννήσου, μία ἦτο καὶ ἡ τῶν Καλαβρυτῶν, ἡτις ἐδόθη εἰς τὸν βαρῶνον Raoul de Tournay, διοικούντα τὴν γῶρην μετὰ 12 ἱπποτικῶν φεοῦδων, δηλ. μικροτέρων περιφερειῶν, ὑπ' ἱπποτικῶν διοικουμένων καὶ ὑπὸ τὸν βαρῶνων ὑπαγομένων.

Τὸν μισρὸν Ροῦ ντὲ Ντουρνᾶ ἐκρόνοισεν ὡσαύτως Νὰ ἔχη τὰ Καλαβρυτα, καὶ εἰς δεκαδύο (στ. 48).

Ὁ βαρῶνος λοιπὸν de Tournay μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν Φράγκων ἐκτίσεν τὸ φρούριον τῶν Καλαβρυτῶν, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς ἔδρα αὐτῶν καὶ ἀκρόπολις, ἀφ' ἧς διέκρινε τὴν ὅλην βραωνίαν ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ φεοῦδαρχαὶ ἱππῶται ὅμοια, ἀλλὰ μικρότερα φρούρια ἐν τοῖς ἑαυτῶν διαμερισμοῖς κατασκευάζον, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἰσιν ἐν τῇ τῶν Καλαβρυτῶν ἐπαρχίᾳ, οἷον ἐν Τριποτάμοις, ἐν Μαζεῖοις, ἐν Καστελλίῳ, ἐν Σκουπίῳ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ ἄγ. Ἀθανασίου, καὶ ἄλλα, ὡς καὶ μικροῦς πυργίσκους ἐπὶ κορυφῶν βουνῶν, ἐφ' ὧν φύλακας τοποθετοῦντες ἠδύναντο νὰ συνεννοῶνται μετὰ τοῦ κέντρου τῆς βραωνίας ἢ διὰ φωνῆς ἢ διὰ φρυκτωριῶν περὶ παντὸς ἐνδεχομένου κινδύνου.

Τὸ αὐτὸ δὲ χρονικὸν καὶ ἄλλων δύο de Tournay δεσποτῶν τῶν Καλαβρυτῶν μνημονεύει, ὧν ὁ μὲν (στ. 160) Ἰωάννης de Tournay (Τζᾶν τοῦ Τουρνᾶ) τῷ 1268 μετέβη μετὰ τοῦ

πριγκηπος τοῦ Μωρέως Γουλιέλμου, τοῦ δεσπότη τῆς Ἀκοθίας καὶ πολλῶν ἄλλων δεσποτῶν γάλλων τοῦ Μωρέως εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀνδραγαυικοῦ Κορόλου κατὰ τοῦ Κορραδίνου, αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ὁ δὲ Γοδοφρέδος de Tournay,

Ὁ μισρὸν Τζεργίς τὸ ἐπίκλην ντὲ Τουρνᾶ (στ. 190)

μετέβη εἰς Ναύπλιον ἐπὶ τῇ εὐκκριᾷ τοῦ γάμου τῆς Ἰσαβέλλης τοῦ Βιλλεαρδουίνου μετὰ τοῦ Florent de Hainaut. ὠδήγησε ταύτην τὴν πριγκηπισσαν εἰς Μωρέαν καὶ ὑπῆρξεν ἐξ ἐκείνων, ὅσοι ἐδέχθησαν τὸν ὄγκον τοῦ Florent de Hainaut, ὡς πριγκηπος τοῦ Μωρέως, καὶ ὑπεστήρξαν αὐτὸν ἐν τῇ διοικήσει τοῦ πριγκηπάτου (στ. 193).

Ἰδοῦ λοιπὸν τρεῖς τοῦλάχιστον γενεαὶ de Tournay, Ραοῦλ, Ἰωάννου καὶ Γοδοφρέδου, ὡς δεσποτῶν Καλαβρυτῶν. Κατόπιν ὁμοῦ φαίνεται ὅτι ἀπεσβέσθη δι' ἑλλειψιν ἀρρέων κληρονόμων ἢ οἰκογένειαν αὕτη, καὶ ὅτι ἡ βραωνία τῶν Καλαβρυτῶν περιήλθεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν de la Tremouille, ἡτις πρότερον ἦρχεν ἐν Χαλανδρίτῳ.

Μισρὸν Ραυμπερτον δὲ Τρέμουλα τέσσαρα φέη ἐδῶκαν τὴν Χαλανδρίτσαν ἔκτισε καὶ ἀπέστη τὸν ἐλέγαν (στ. 46)

ὕτω δὲ καὶ αὕτη ἀφῆκεν ἐναυθῆ ἔχνη ἑαυτῆς διότι τὸ ἐν Τρεμουλλᾷ μικρὸν φρούριον ὑπ' ἐκείνων κτισθὲν ἔνω καὶ ἀπέναντι τοῦ μεγάλου καὶ πρὸς ἀσφαλεστέρην αὐτοῦ ἄμυναν, φέρει τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Ἐμειναν δ' ὑπὸ τοὺς Φράγκους τὰ Καλαβρυτα περὶ τὰ 120 ἔτη ἀνακτηθέντα κατόπιν ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν στρατηγῶν τοῦ Μισθρά.

Ἐκ δὲ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως τῆς συμβάσεως τῷ 1460, καθ' ἣν ὁ τελευταῖος ἔρχων τῶν Καλαβρυτῶν Δόξας ἐνδύθως ἀμυνόμενος συνελήθη ζῶν καὶ ἐλεπίσθη οἰκτρῶς, ἀναφέρεται ἢ ἐξῆς λαϊκῆ παραδόσει· ὅτι δηλ. μία βασιλοπούλα, ἴσως κόρη τοῦ Δόξα, εἶχε πέση ἐκ τοῦ φρουρίου πολιορκουμένου ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὅτι εἶχε σφαγῆ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὅτι μία μεγάλη πλάξ λιθίνη κεῖται εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ εἶνε ἐκτισμένον τὸ φρούριον τῶν Καλαβρυτῶν, κερωσμένη, ἡτις ἐδείκνυε τὸν τόπον τῆς πτώσεως καὶ τοῦ φόνου.

Ἀπὸ δὲ τῶν δυτικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ φρουρίου μέχρι τοῦ νῦν πολίχνιου τῶν Καλαβρυτῶν ἐπὶ τῆς καταφερειᾶς, εἰς διάστημα εἴκοσι περίπου λεπτῶν τῆς ὥρας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν εἰς σίτον συνήθως σπειρομένων ἀγρῶν φαίνονται ἔχνη οἰκοδομιῶν καὶ λίθοι κατὰ χώραν οἰκοδομικοὶ ἀρχαϊκῶς λελαξευμένοι. Τὸ δὲ νῦν Παλαιοπήγαδον, πηγῇ καθαροῦ καὶ καλοῦ ὕδατος κατατέρω τοῦ μέσου τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ φρουρίου εἰς τὰ Καλαβρυτα κειμένη, καθὼς καὶ αἱ τῆς ἄνω

συνοικίας τῆς νῦν πολίχνης ἀναβλύζουσαι, καταγοῦσαι τὰ ἑαυτῶν ὕδατα δι' ὀχετῶν τεχνητῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τὸ φρούριον καὶ πρὸς Δ. αὐτοῦ περιοχῆς, ἀφ' ἧς φαίνεται ὅτι ὑδρεύοντο καὶ οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ Φράγκοι ἐν ξηρασίᾳ τῶν ἐν αὐτῷ δεξαμενῶν.

Ἐκ τοῦ ὑγεινοῦ δὲ τοῦ κλίματος ἐπὶ τε τοῦ φρουρίου καὶ τῆς πρὸς Δ. αὐτοῦ καταφερειᾶς, ἐν ἀντιθέσει μάλιστα πρὸς τὸ νοσηρὸν καὶ ἐλῶδες τῆς νῦν κάτω πολίχνης καὶ τῆς παραποταμίου πεδιάδος, μάλιστα δ' ἐκ τῶν ἐξιχνιασθέντων σημείων ἀρχαίων οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ καταφερειῶν, ὡς εἴρηται, ἐκφράζω μετὰ πιθανότητος τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀρχαία τῶν Ἀρχαδῶν Κύναιθα ἔκειτο ἐπὶ τῶν νῦν πρὸς Δ. τοῦ φρουρίου καταφερειῶν καὶ λοφίσκων, ἢ δ' ἀκρόπολις αὐτῆς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ φραγκικοῦ φρουρίου, οὐδὲς δ' ἄλλος χώρος ἐπὶ τῆς κοιλάδος τῶν Καλαβρυτῶν φαίνεται κατάλληλος πρὸς τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Τὴν γνώμην δὲ ταύτην ἐπιβεβαιώνει καὶ τὸ ὅτι οὐδαμῶς τῆς τοῦ Ἐρασίνου (τοῦ τῶν Καλαβρυτῶν ποταμοῦ, τοῦ κάτωθεν τῆς μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου καὶ Βουραϊκοῦ καλουμένου) κοιλάδος παρὰ τὰ Καλαβρυτα ἀνευρέθησαν ἔχνη πόλεως, ἐν ᾧ, ἐν ἡ Κύναιθα, πόλις ὀνομασθῆ μετὰ νεῶν καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων πολλῶν, ἔκειτο ἄλλοθι που, θὰ εὕρισκοντο ἡδὴ ἔστω καὶ ἐλάχιστα αὐτῆς ἔχνη. Ἐὰν δ' ὁμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐν ἡ ὑπ' ἐμοῦ τίθεται, δὲν εὕρεθησαν καταφανῆ ἔχνη πόλεως, οἷα ἡ Κύναιθα, τοῦτο εὐκόλως ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἐπὶ φραγκοκρατίας ἦτο κατωκημένος ὁ χώρος καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας ὁ ἄνω τῆς νῦν πόλεως πρὸς τὸ φρούριον, ὅστε τὰ ἔχνη τῆς ἀρχαίας πόλεως ἠφανίσθησαν ἐκ τῶν πολλῶν νέων οἰκοδομιῶν ἢ καὶ μεταβλήθησαν εἰς οἰκοδομήματα τοῦ συγχρόνου συνοικισμοῦ.

Ἡ δὲ πηγὴ τῆς Ἀλύσου ἡτις ἐθεράπευε τὴν λύσσαν κατὰ Παιουσάνην καὶ ἀπέχε δύο σταδίους (β λεπτὰ τῆς ὥρας) τῆς Κυναιθῆς, νομίζω ὅτι ἦν ἡ νῦν Καλαβρυτινὴ, εἰς τὸ ΝΔ. ἄκρον τῆς νῦν πολίχνης, ἢ ἄλλη τις ἐγγὺς, ὡς ἡ τοῦ Κλοκίτου. Ὅπως δ' ἐσφαλμένην νομίζω τὴν ὑπὸ τινῶν παρὰ τὴν ἄγ. Λαύραν τοποθετησιν τῆς Κυναιθῆς ἀνευ ἔχνην καὶ ἐνδείξεων, καὶ τότε ἡ ἐσφαλμένη εἶνε ἡ παράδοσις τῆς νῦν ὑπὸ τὴν μονὴν πηγῆς Λυσσάνερο, ὡς τῆς Ἀλύσου τῶν παλαιῶν, ἢ πρόπει νὰ θεωρηθῆ ἐφθαρμένον τὸ τοῦ Παιουσανίου χωρίον δύο σταδίων ἀντὶ ἴσως 22, ὅσους περίπου ἀπέχει τανῦν ἡ ἄγ. Λαύρα ἀπὸ τῆς κατ' ἐμὲ θέσεως τῆς Κυναιθῆς.

Περίξ δὲ τῶν Καλαβρυτῶν καὶ ἄκρον νίτρου ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Ἐνετοί, ἀγνωστὸν ὅμως νῦν, ὡς δίδωσαν γάλλοι γεωλόγοι (Virlet κλ.). Ὡσαύτως δ' οὐκ ὀλίγα ἔχνη τὰ Καλαβρυτα

διασώζονται και της τουρκικής τυραννίας· διότι και ἔγνη καλὰ τουρκικοῦ τζαμίου, οἳ οἱ τοῦχοι καὶ ἡ τοῦ μιναρέ βάσις μετὰ τῆς ἄρχῆς τῆς ἐποῦ αὐτοῦ κλιμακῶς διατηροῦνται, ἐπὶ τῆς ἄνω συνοικίας παρὰ τὴν φερώνυμον πηγὴν (τζαμί) σώζονται, καὶ παρ' αὐτὸ οἳ τε θόλοι καὶ τὰ ἐνδον γκαμαίου (βαλκανίου) καὶ κέρκι πληθὺς ἐρειπίων οἰκημάτων τουρκικῶν καὶ ἄλλοι λιθόστρωτοι (καλδισοί), καὶ πολλοὶ πύργοι κατηρειπωμένοι· ἄλλο δὲ τζαμίον ἔκειτο, ἐνθα νῦν τὸ κομψὸν δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ ἔνωθεν αὐτοῦ τὸ σεράγιον, ἀπέναντι δὲ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄχθης τοῦ διασχίζοντος τὴν πολίχνην χειμάρρου τὸ διοικητήριον.

Πλείονα περὶ τῆς ἱστορίας τῶν τόπων τούτων διαλαμβάνονται ἐν τῇ πρό τιμος χρόνου ἐκδοθείσῃ ὑπ' ἐμοῦ μονογραφίᾳ «Ἀζανιάδι» (σελ. 67—70, 82—88, 96—106, κλπ).

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

ΑΝΘΗ ΚΥΚΛΑΜΙΑΣ
ΛΙΘΗΝΑ

Ἰνωρίζετε τὸ Γαλλοῦάρ; Ἐάν ὁ καλὸς σας δαίμων σας ἔφερον εἰς Ἄννεσῦ, καὶ ἐάν ἐκάματε τὸν γῦρον τῆς λίμνης, θὰ πικρηθῆσατε βεβαίως τὴν εὐδαιμόνα γωνίαν, τὴν γλοερὰν καὶ σιγηλὴν ὅπου τὸ χωρίον τοῦτο φαίνεται ὡς ὑπνωττον εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὄρεων. Ὁ βράχος τοῦ Σέρ, ὅστις ἀνορθοῖ μέχρι τοῦ μέσου τῆς λίμνης τὸ ἀκρωτήριόν του τὸ δασώδες καὶ διερωγῶς, περικλείει ἐν τινι ἀγκῶνι καὶ προστατεύει ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τὰς πέντε ἢ ἑξ' ἐπαύλεις, τὰς τριάκοντα οἰκίας καὶ τὴν ἀρχαίαν μονήν, τὴν μεταβληθεῖσαν εἰς ξενοδοχεῖον, ἐξ ἧν συνίσταται τὸ Γαλλοῦάρ. Τὸ χωρίον διασπείρεται μεταξὺ τῶν κατοφερῶν ἀμπέλων καὶ ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν καρυῶν. Ὅπισθεν, ὑψοῦται μία πρώτη βράχης ὄρους καλυπτομένη ὑπὸ φηγῶν καὶ θρυῶν· ἔπειτα ὑπερῶνα μεγάλου ὄροπεδίου, ὅπου κυματίζουσιν ἀγροὶ βρίζης καὶ βρώμης, βοσκαὶ καὶ ἐλατῶν δάση καλύπτουσι διὰ τῆς ἀμαυρᾶς ἢ λαμπρᾶς γλῶσς των τὰς ἀποτόμους ἐξοχάς, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἡ Λαυφὸν καὶ ἡ Τουρνέτ διαγράφουσιν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰς ὑπὸ τοῦ ἡλίου χρυσαζομένους ὀδοντωτὰς ἐξοχὰς των.

Κάτω, ἡ λίμνη ἐκτείνει τὰ κυανᾶ καὶ λεῖα ὕδατά της, ἐφ' ἧν ὀλισθαίνουσιν ἀκάτια μὲ τρίγωνα ἰστία. Ἐν τῇ κυανῇ τούτῳ καθρέπτῃ αἱ λεῦκαι τῶν ὄχθων, αἱ τραχεῖαι κατωφέρειαί καὶ αἱ ἐπαλξοειδεῖς κορυφαὶ τῆς ἀντιθέτου ὄχθης ἠδῆως ἀντανανκλῶνται. Τὸ φῶς, διηθούμενον οὕτως εἰπεῖν δι' ὠραίων νεφῶν, χρωματίζει μεγαλοπρεπῶς τὸν κύκλον τῶν ὄρεων τὸν περιβάλλοντα τῇ Ἀκραι τῆς Λίμνης. Τὸ βαθύ πρασινὸν χρῶμα, τὸ ἀμαυρὸν κυανοῦ, τὸ ζω-

ρὸν ἰώδες, τὸ ἀργυρόχρουν φαῖον συγχέονται διὰ βελουαίων χρωματισμῶν μὲ τὸ κυανοῦ τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ φωσφορῶδες πρασινὸν τῶν ἀμπέλων. Ἐπὶ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς τῆς μεγαλοπρεποῦς ἀμα καὶ γλυκαῖς ὑπάρχει εἰρήνη, βαθεῖα, διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τῆς κωδωνοκρουσίας τῶν χωρικῶν κωδῶνων, τῶν κελιδημάτων τῶν πτηνῶν καὶ τῆς διαβάσεως ἀμαζίου βραδέως συρομένου ὑπὸ βοῶν. — Ἐκεῖ πρέπει νὰ ὑπάγῃ τις διὰ τὴν ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰν εὐτυχῶν ἐρώτων, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη πρέπει νὰ καταφύγῃ, ἂν ἤλθῃ νὰ καταπραύνη μεγάλην θλίψιν. Τὰ ἀρώματα τοῦ ἡδυόμου καὶ τοῦ κοπέντος χάρτου, τὰ ὅποια φέρει ἡ ἀήρ τοῦ βουνοῦ, σὰς περιβάλλουσι διὰ γλυκαῖας θωπείας ἐνῶ συγχρόνως καταπραύνουσι τὰς πικρὰς ἀναμνήσεις καὶ ἐπουλοῦσιν ὡς βάλσαμον τὰς ἠθικὰς πληγὰς.

Προχθὲς συνήντησα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Τουρνέτ τρεῖς περιηγητὰς οἵτινες κατέβαινον μὲ τὴν ὄρεινὴν βακτηρίαν εἰς τὴν χεῖρα, μὲ τὸν σάκκον εἰς τὴν ῥάχιν καὶ τὸν πῖλον στολισμένον δι' ἀνθοδέσμης κυκλαμίας. Ἦσαν εὐκίνητοι, ζωηροὶ καὶ νέοι· ἡ πρεσβύτερος ἦτο μόλις εἰκοσιπενταετής. Τούς παρατήρησα μὲ συγκίνησιν διαβχίζοντας, καὶ εἰς τὸ θέαμα τῆς εὐθύμου νεότητός των ἔλαί αἱ ἀναμνήσεις τοῦ εἰκοστοῦ μου ἔτους ἀνέβησαν εἰς τὴν κεφαλὴν μου. Ἐνθυμήθητι κατέβαινον εὐθύμως τὴν αὐτὴν ὁδόν, μὲ ἄνητ ἐπὶ κεφαλῆς, μὲ δύο ζωηροὺς φίλους· καὶ, καθὺς αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρεων ἀντανανκλῶνται ἐπὶ τῆς λίμνης, ἡ ἀνάμνησις τῶν παλαιῶν χρόνων παρέστη ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου ὡς ἀντικατοπτρισμὸς μὲ τὰς ἀκριβεῖς της μορφᾶς, τὰ χρώματά της, τὰ ἀρώματα καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς τοὺς ἄλλοτε.

Ἦτον ἑσπέρα πρὸ εἰκοσιπέντε χρόνων εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ χωρίον ὅπου ἐμέλλομεν νὰ διέλθωμεν τὴν νύκτα μετὰ ἐκδρομὴν εἰς τὰς ἀκρωρείας. Μόλις εἴχομεν εἰσελθεῖ εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ λεωφόρον τῶν καστανεῶν, ἠτις προσηγείται τῆς Μονῆς, καὶ εἶδομεν ἐγεσθεῖσαν ἐκ τινος θρανίου, καὶ βαδίζουσιν βραδέως πρὸ ἡμῶν ὑπὸ τὰ δένδρα νέαν καὶ ὠραίαν κόρην ἐν ὄλῃ τῇ λαμπρότητι καὶ τῇ δόξῃ τῶν δεκαεκτῶ ἐτῶν της· ἦτο λευκὴ, θαυμασίᾳ τὴν διάπλασιν. Εἶχε πυκνὴν καὶ ξανθὴν κόμην πίπτουσαν ἐλευθέρως κατὰ βοστρύχους ἐπὶ τῶν θείων ὤμων της· ἡ μακρόπτυχος ἐσθῆς της, σαρόνισσα τὴν χλόην μὲ τὴν οὐράν της διέγραφε κάλλιστα τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ἀναστήματος καὶ τὸ σφαιρικὸν τῶν ἰσχίων. Τὸ βάδισμά της ἦτο μεγαλοπρεπές, καὶ δετ, πρὸς τὸν ψίθυρον τῶν θαυμαστικῶν ἀναφωνήσεών μας ἐστράφη, εἶδομεν λεπτήν κατατομὴν πατρικίας μὲ χεῖλιν ἐρυθρὰ καὶ ὑπεροπτικά, μὲ ῥίνα μικρὰν ἀνιούσαν· μὲ ὀφθαλμοὺς διαυγεῖς καὶ ὑπερφάνους.

Καὶ οἱ τρεῖς συγχρόνως παρεσύρθημεν, καὶ λησμονοῦντες τὸν κάματον τῆς ἡμέρας, τὴν ἡκολούθοῦμεν ἐξ ἀποστάσεως ἐπὶ ἀτραποῦ διερχομένης διὰ τῶν ἀμπέλων, φθάσα εἰς τινὰ τριόδον, ὡθήσε θύραν κεκαλυμένην δι' αἰγοκλήματος καὶ ἐγένετο ἄφαντος... Ἐπανελθόντες εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἔχοντες τὴν κεφαλὴν πλήρη ἐκ τῆς θαυμασίας ἡμῶν συναντήσεως, ἠρωτήσαμεν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ξενοδοχείου. — Ἡ νεάνις ἀνομάζετο πριγκήπισσα Β. ἦτο Ῥωσσίς καὶ κατοκεῖ μετὰ τῆς οἰκογενείας της μίαν τῶν παρὰ τὴν λίμνην ἐπαύλειων. — Ῥωσσίς, πριγκήπισσα καὶ ὠραία, ἦτο θ, τι ἤρκει διὰ νὰ ἐξελθῇ ἡ φαντασία μας, καὶ καθ' ὄλοντό γεῦμα δὲν ὠμίλησαμεν ἢ περὶ τῆς καλλονῆς της ἐν τούτοις, κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ἐνεκα τοῦ κόπου καὶ τοῦ οἴνου τοῦ Γαλλοῦάρ οἱ δύο σύντροφοί μου ἤρχισαν νὰ βαρύνωνται, ὁ αἴστρος των ἐξηντήθη καὶ ἀνέβησαν νὰ κατακλιθῶσιν. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον καμμίαν διάθεσιν νὰ κοιμηθῶ καὶ ἐξῆλθον ἐν τῇ ἐλπίδι νὰ ἐπανιδῶ ἀκόμη τὴν ἀριστοκρατικὴν καὶ λευκὴν ἐκείνην ὄπτασιαν.

Ἡ ἑσπέρα ἦτο ἐξαιρετος. Πρὸς τὸ Ἄννεσῦ ὁ ἥλιος εἶχε δῦσει ἐντὸς σωρείας ὑπερύψων νεφῶν. Ὅπισθεν τῶν βράχων τῆς Τουρνέτ ἡ πανσελήνος ἀνέτελλε καὶ εἴθιγε τὰς χνοώδεις καὶ ἀμαυρὰς κατοφερίας τοῦ ὄρους διὰ τῶν πρώτων ἀκτίων της, αἵτινες διεπέρων ὡς βέλη τὴν ἡμίχλην τῶν χαραδρῶν πανταχόθεν δ' ἐν τῇ κοιμημένη πεδιάδι ἠκούοντο φωναὶ γρούλλου, μιγνυόμενοι μὲ τὰς κραυγὰς τῶν βατράχων. Εἰς τοὺς πόδας μου τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης ἀκόμη μάλις ἐσάλευε φλοισβίζον ἐλαφρῶς. Ἡκολοῦθουν τὰ ἄκρα μικροῦ λευκῶνος, καὶ ἐνῶ ἐβάδιζον μὲ τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ὕψη ἐφανταζόμην νέαν συνάντησιν μὲ τὴν νέαν Ῥωσσίδα· ἐφανταζόμην ῥομαντικὰ ἐπεισόδια τὰ ὅποια ἠθύνοντο νὰ μὰς σχετίσουν ἢρχίκα φανταστικὴν συνομιλίαν καὶ ἔλεγον πράγματα πολὺ πνευματώδη καὶ πολὺ εὐγλωττα. Αἴφνης ἤκουσα ὑπὸ τοὺς κλάδους ἰτέας τὸν μεταλλικὸν ἦχον ἀλύσεως ἀκατίου κινουμένης καὶ εἰς ἀπόστασιν πέντε βημάτων εἶδον κινουμένην λευκὴν μορφήν... Ἦτο ἡ πριγκήπισσα.

Προσεπάθει νὰ λύσῃ τὴν ἀλυσιν ἠτις συνέδει τὸ ἀκάτιον μὲ πάσσαλον στερεῶς ἐμπεπηγμένον εἰς τὴν ὄχθην· ἀλλὰ δὲν τὸ κοτώρωσαν. Τὰ μικρὰ δάκτυλά της ματαίως ἐπληγῶναντο ἀπὸ τοὺς ἐσκωριασμένους κρίκους τοῦ κόμβου. Ἐκτύπα μὲ τὸν πόδα τὴν γῆν μετ' ἀνυπομονησίης, ὁ ἐρεθισμὸς ἐξῆπτε τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ τὰ παιδικὰ της χεῖλη, τὰ συνεπιγμένῃ καὶ σκυθροπᾶ, ἀνεφώνουν μετὰ πείσματός:

- Εἶνε νὰ σκάσῃ κανεὶς!..
- Ἐπιτρέψατε! εἶπον προχωρῶν ἀποτόμως.

Καὶ γονατίσας ἔλυσα τὴν ἀλυσιν, ὅχι χωρὶς νὰ βλάψω ἀρκετὰ τοὺς δνυχὰς μου.

Εἶχεν ἤδη πηδήσει εἰς τὸ ἀκάτιον καὶ μὲ ἐξήταζεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

Εἶχον διέλθει ὀκτὼ ἡμέρας εἰς τὸ ὄρος, βαδίζων μὲ οἶον δῆποτε καιρὸν, κοιμώμενος ἐπὶ τοῦ χόρτου, καὶ ἡ ἐνδυμασία μου ἦτο πολὺ ἀτημέλητος· γενειὰς μακρὰ καὶ κακῶς ἐκτενισμένη, πῖλος ἐρρυτιδαμένος, ἐνδύματα τριμμένα, περινημίδες χρωματισμένα. Προφανῶς μὲ ἐξέλαθεν ὡς λεμβούχον.

— Εὐχαριστῶ, ἐψιθύρισε, τῶρα φέρετέ με μέχρι τοῦ Δουίντ, ἂν θέλετε.

— Μὲ πολλὴν μου εὐχαρίστησιν, ἀπεκρίθη, ἐξάλλος ἐκ τῆς χαρᾶς.

Ἐσεπήδησα καὶ ἐγὼ, καὶ διὰ τῆς κόπης ἀπωθήσας τὸ ἀκάτιον, ἤρχισα νὰ κοπηλατῶ, ἐνῶ ἐκείνη ἀντικρὺ μου ἐκυβέρνα τὸ πηδάλιον. Ἡ σελήνη ἀνατέλλουσα εἰδείκνυεν ἤδη καθαρώτερον τὴν ὠραίαν της μορφήν, τὴν πονηρὰν ἀμα καὶ ὑπερήφανον, τὴν ὅποιαν περιέβαλλεν ἡ βοστρυγητὴ ξανθὴ της κόμη καὶ ὅπου ἔλαμπον δύο μαῦροι ὀφθαλμοί, ἐτι μάλλον ἀμαυρούμενοι ὑπὸ τῆς σκιάς τῶν μακρῶν βλεφαριδῶν της. Ἐκ τοῦ περισταθίου της τοῦ μεταξίνου μεγάλης ἀνθοδέσμης κυκλαμίας ἀπέστελλε μέχρις ἐμοῦ τὸ ὄξύ ἀρωμὰ της.

— Ἦθελον νὰ κάμω τὸν περίπατον αὐτὸν πρὸ πολλοῦ—ἐκρινε καλὸν νὰ μοὶ εἴπῃ ἐν εἰδεί ἐξηγήσεως—ἀλλ' ἡ Θεία μου φοβεῖται τὸ νερόν καὶ ἡ Μίς Γρέϋ εἶνε πολὺ δειλὴ· ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ ἐξέλθω μόνη, καὶ ἂν δὲν ἦτον αὐτὴ ἡ παληοακυσίδα θὰ ἤμην ἡδὴ μακρὰν.

Ὁμίλει τὴν γαλλικὴν πολὺ καθαρά μὲ ἐλαφρὸν ξενικὸν τόνον, ὅστις ἐδίδεν εἰς τοὺς λόγους της γλυκύτητα μάλλον ἐπαγωγόν. Ἰπὸ τὸ κράτος τοῦ θαυμαστοῦ δὲν ἐσκεπτόμην νὰ τῆς ἀπαντήσω καὶ ἠρκούμην κοπηλατῶν γενναίως, ὥστε ἐφθάσαμεν πολὺ ταχέως εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης.

— Ἐπὶ τέλους ἤλθετε εἰς τὴν ὄραν, ἐξηκολούθησε, δὲν ἐχάσατε τὸν καιρὸν σας, καὶ θὰ σὰς πληρώσω διὰ τὸν κόπον σας.

Ἐνῶ ὠμίλει ἐξήγαγε ἐκ τοῦ θυλακίου της μικρὸν χρηματοφυλάκιον, καὶ ἐμελλε νὰ λάβῃ νόμισμα, ἀλλὰ τὴν ἐσταμάτησα διὰ χειρονομίας.

— Εὐχαριστῶ, δεσποινίς, δὲν εἶμαι λεμβούχος, καὶ ἀρκετὴ πληρωμὴ ἦτο δι' ἐμὲ ἡ εὐχαρίστησις νὰ σὰς συνοδεύσω εἰς τὸν νυκτερινὸν αὐτὸν περίπατον.

Ἦγειρε ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν, τὸ ὠραῖον μέτωπόν της συνεσπάσθη καὶ μὲ προσέβλεψε μὲ ἦθος ἀνήσυχον καὶ ὀργίλον.

— Καὶ ποῖος εἶσθε λοιπὸν; ἠρώτησεν ἀγερώχως.

— Είμαι άπλοϋς περιηγητής, πολύ εύτυχός ότε εύρέθην εκεί κατά τύχην διά τήν σάς παρ- σχω ύπηρεσίαν.

— Έπράυνθη όλίγον και άπεφάτισε νά μειδιάσῃ. — Άί ύπέλαθε, τότε όφείλω νά σάς ζητήσω συγγνώμην διά τήν άδικαιοσίαν μου. Έκαμα άνοησίαν τήν όποιαν ή διδασκάλισσά μου, ή Μίς Γρέϋ θά ώνόμαζε βεβαίως improper... Έάν θέ- λετε, ας επανέλθωμεν εις Ταλλουάρ.

— Έδωκεν εις τό πηδάλιον κίνησιν, δι' ής μετ- εστράφη τό άκάτιον, και ήρχισα πάλιν κωπη- λατών, αλλά τώρα μετά πλείονος βραδύτητος. Έ σελήνη, ήτις ανέβαινε όλονέν έρριπτε τās άκτίνας της επί όλου του πλάτους της λίμνης τά βρη κεκαλυμμένα υπό άτμών ειχον μαγικήν όψιν, και μακράν, πρός τό Δουσαρ πυρά βο- σκού άνημμένη επί τινος κορυφής μās άπέστελλε τό έρυθρόν φώς της.

— Άνέβητε εις τό Λευκόν Όρος; μέ ήρώτη- σεν ή νέα πριγκήπισσα, ήτις, εξασφαλισθεΐσα ώς πρός τήν ιδιότητά μου, έκρινε καλόν νά φωνή φιλόφρων και νά λύση τήν σιωπήν.

— Άπ' εκεί έρχομαι . . επανήλθον εις τήν λίμνην του Άνισού διά του στενού του Άραβί, του Τόν και της Τουρνέτ.

— Γνωρίζετε λοιπόν τήν λίμνην μας; Δέν εινε τρώντι λαμπρά;

— Ναι, πρό πάντων κατ' αυτήν τήν στιγμήν.

— Είναι ωραία πάντοτε! άπήνησε βιαίως ειναί τόσον διαυγής και διαφανής ώστε αισθά- νεται κανείς τήν όρεξιν νά πέση μέσα. . . Ω τό νερόν! άγαπώ τό νερόν! άνέκραζε βυθίζουσα μέ ήδονήν τόν ένα των βραχιονων της εις τήν άργυρόχρουν αυλάκα του άκατίου.

— Μήπως είσθε Νεραΐδα; είπα παρατηρών αυτήν μετά θαυμασμού.

— Ηθέλα νά ήμαι. . . Λέγουν ότι ύπάρχουν εδώ, διότι ήξέυρετε αυτή ή λίμνη έχει παρα- δόσεις . . .

— Άλήθεια;

— Οί άνθρωποι του τόπου πιστεύουν ότι εδώ όπου είμεθα, χωρίον όλόκληρον καταβυθίσθη υπό τό ύδωρ, διότι οί κάτοικοι ειχον άρνηθή νά φι- λοξενήσουν γραίαν έπαίτιδα, ή όποία ήτο Νε- ραΐδα. Τās νύκτας μέ τήν πανσέληνον, οί αλέ- κτορες του χωρίου του βυθισθέντος λαλοϋν εις τό βάθος της λίμνης, και οί κώδωνες ήχούν ως δι' άκολουθίαν. . . Νά άκούσατε! . .

Είχε κλίνει επί του χείλους του άκατίου και ήκροάτο γελώσα και διαβρέχουσα τους δακτύ- λους της εις τό ύδωρ.

— Άκούετε; επανέλαθε.

Είχον πλησιάσει, αί δύο κεφαλαί ήμών ήγ- γίζον σχεδόν πρός άλλήλας και ήκροώμην ευ- παιθώς. Άλλως δέ διά νά μείνω εις αυτήν τήν θέσιν θά είπίστευον και θά έβεβαίουν, ότι αυτή

ήθελε. Και τρώντι μοί έφαινετο ότι ήκουον άό- ριστον και θελκτικήν μουσικήν. "Ίσως ήσαν μόνοι οί παλμοί της καρδιάς μου, διότι ήμην ισχυρώς συγκινημένος πλησίον της περικαλ- λούς αυτής πριγκήπισσης μέ τό εύκαμπτον σώμα τήν ξανθήν κόμην και τους μαγικούς όφθαλμούς. Πρός τούτοις τό μεθυστικόν άρωμα της κυλα- μιάς ανέβαινεν εις τήν κεφαλήν μου.

— Σούτ! έξηκολούθησε μέ ύφος μυστηριώ- δες, θέτουσα τόν έβρεγμένον δάκτυλόν της επί των χειλέων της, νά ή Νεραΐδα της λίμνης, ή όποία μās καλεί. . .

Έν τή στιγμή της νυκτός ήκούοντο μακράν οί ήχοι κέρατος, και κατά παραδόξον άκουστικόν φαινόμενον τό σάλπισμα αυτό έφαινετο άνα- βαίνον εκ της λίμνης.

— Έ! λοιπόν! επανέλαθεν έκρηγνυομένη εις γέλωτα επί τή θέα της έκπεληγμένης μορφής μου νομίζω ότι δέν εινε παρά άπλοϋν κυνηγετι- κόν κέρας!

— Σείς, άνεφώνησα μετ' έρωτικού ένθουσια- σμού, σείς είσθε ή Νεραΐδα, σείς διδέτε εις τήν λίμνην όλας τās μαγείας σας!

Πάλιν εξερράγη εις γέλωτας, και έπειδή ει- χον άρχίσει νά κωπηλατώ, έπλησιάσαμεν μετ' όλίγον πλησίον μιάς άμπέλου! εκείθεν των κλη- μάτων κομψή έπαυλις διέεγραφε εις τό φώς της σελήνης, επί της χλόης, τās κεραμείους στέγας μέ δύο περιπτερα ήνωμένα κατά τόν Ιταλικόν τρόπον όπου άνεραϊχώντο τά αλγοιλήματα.

Αΐφνης μορφή τις μαύρη εκ της σκιās κλι- νουσα επί του δρυφάκτου έκραζε τήν νεάνιδα:

— Νάδια! . . Νάδια! . . δέν θά γυρίσης; Θά κρυώσης.

— Είνε ή θεία μου, έψέθυρεν ή Νάδια δέν ήξέυρω άν θ' άρπάξω κανένα συνάχι, αλλά βέ- βαια θ' άρπάξω ένα καλό μάλλωμα. . . Εύ- χαριστώ, κύριε, και καληνύκτα. . . Λάθετε τόν κόπον νά δέσετε τό άκάτιον. . . Έπειδή δέν είσθε ό λεμβούχος, δέν ήμπορώ νά σάς πλη- ρώσω τόν κόπον σας, και όμως ήθελα νά έξο- φλήσω τό χρέος μου.

Έράνη σκεπτομένη πρός στιγμήν, έπειτα άποτόμως άπίσπασεν από του έπιστηθίου της τήν άνοθεσίμην της κυλαμιάς και ρίπτουσα αυτήν πρός έμέ:

— Χαίρετε! μοί είπε φυλάξατε αυτά τά άνθη εις άνάμνησιν της Νεραΐδας της λίμνης! . .

Άνέβη τήν όχθην καί ένέγεντο εφαντος υπό τους πλατάνους της επαύλειος.

Τή επαύριον οί σύντροφοί μου και έγώ άνε- χωρούμεν διά του άτμοπλοίου του Άνισού, και δέν επανείδον πλέον τήν ωραίαν πριγκήπισσαν. . .

Και ίδού με μετά εικοσιπέντε έτη εις τās όχθας της μαγικής αυτής λίμνης. Έ έπαυλις ύψοί πάντοτε έντός των άμπελώνων τά περι-

πτερά της μέ τās κεραμείους στέγας. Αί κυλα- μιαι άνοίγουσι πάντοτε άνά τά δάση των ελάτων τά εύώδη ροδόχροκ άνθη των. Περιηγηται νεοί, άκμαίοι και εύθυμοι, καταβαίνουσιν άκόμη τρα- γηδούντες της Τουρνέτ τās χαράδρας. . . Έπα- νήλθον μέ τό άκάτιον εις τό μέρος όπου έβυθί- σθη τό μυθικόν χωρίον, αλλά μάτην ήραό- σθην. . . Δέν ήκουτα πλέον ούτε τους κώδωνες ήχούοντας, ούτε τήν φωνήν της Νεραΐδας. Δέν ήκουσα ήχούντα ή τά πενήτηκοντά μου έτη, ένθ' αί μεγαγχοίκαί φωναι των βυτράχων έφαινοντο θρηνούσαι τήν άποπτάσαν νεότητά μου και τους εκλιπόντας συντρόφους μου.

André Theuriot (Μετάφρασις Ψ')

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Έν Σουηδία άπέθανε πρό τινος ό διακρηπής καθη- γητής Βουλιέλμος Σεδέλιος. Μετά τόν θάνατον δ' αυτού εξεδόθησαν τά άπομνημονεύματά του, έν τοίς όποίσις αναφέρεται και τό εξής επεισόδιον σχεσίιν έχον πρός τήν Ελλάδα: Η ελληνική επανάστασις του 1821 εινε γνωστόν ότι συνεκίνησε πάντας τους πατριωτισμένους λαούς μη εξαιρουμένου και του σουη- δικού. Έν Στοκχόλμη και άλλαχού της Σουηδίας έγένοντο τότε έρανοι χρηματικοί ύπερ των αγωνιζο- μένων Έλλήνων. Ο Σεδέλιος δεκαετής μόλις τήν ήλικίαν άπέστειλεν όλα τά εκ πατριωδν φιλοδωριών κεφάλαιά του, ίσοδυναμούντα πρός 2 1/2 ελληνικās δραχμάς, πρός τήν επί των έράνων έπιτροπήν μέ τήν εξής σημαίωσιν: Έκ μέρους δεκαε τοϋς πα- τριδίου άγαπώντος τήν Ελλάδα και τήν Έλευθερίαν.

— Από της 6 μαΐου μέχρι της 15 οκτωβρίου οι επισκέπται της Παρισινής Έκθέσεως άνήλθον έν όλω εις 51 504 224.

— Είς τόν πρός κατάργησιν της δουλείας διευνή συνδεσμον θά προσέλθη και ή Περσία.

— Άπέθανεν εις των τεσσαρων τελευταίων Άγ- γλων άπομάχων του Βαρτελώ ό αντιπυντιχηματάρχης Βασίλειος Ζάκσον.

— Διά τήν άνίδρυσιν πύργου έν Λονδίω, παρεμ- φερούς πρός τόν του Άιρρελ, άλλ' ύψηλοτέρου εκεί- νου προσεκρήχθη άγών αρχιτεκτονικός εις όν εκ- κλήθησαν οί αρχιτέκτονες νά υποβάλωσι σχέδια συν- δυάζοντα τήν στερότητα πρός τήν κομψότητα. Έτά- χθησαν δύο όβλα: διά τό άριστον σχέδιον 500 γυνέαι και διά τό δευτερεύον 250.

— Αί πλείσταί των μεγάλων πόλεων έχουσι και μεγάλα χρέη, όχι όμως άνάλογα πρός τόν πληθυσμόν αυτών. Ούτω κατ' άκριβή ύπολογισμόν έν Παρισίσις άνολογούσι 790 φράγκα εις έκαστον κάτοικον, έν Μιλάνω 218, έν Βιέννη 193, έν Βερολίω 154, έν Βρυξέλλαις 1605. Έν Αθήναις δέ;

— Έν Μαγεντίφ συνέδη τό εξής σπανιώτατον εις τά χρονικά του θεάτρου: μεγάλη μερίς του κοινού, έν τή όποια επλεόναζον αί γυναίκες, άπήτησε παρά της δημαρχίας νά άπαγορευθώσιν έν τώ θεάτρω αί παραστάσεις της Δίκης Κλεμανσώ, του γνωστού δρ-

ματος του Άλεξάνδρου Δουμά υίου, και ή άπαίτησις αυτή εισηκούσθη.

— Ο Κοκλέν, ό διάσημος γάλλος ήθοποιός, συμ- βληθείς μετά πρώτου έργολάβου μεταβάνει εις Ρωσ- σίαν ίνα δώση σειράν πραστάσεων από του νεμ- βρίου μέχρι του μαρτίου, έν Πετρούπολει, Μόσχῃ, Κρακοβίῃ, Κιέβῃ και Όδησάῃ.

— Η κυρία Βιαρδώ έδώρησεν εις τό παρισινόν Όθειον τό εις χείρας αυτής εύρισκόμενον μουσικόν χειρόγραφον του Δον Ζουάν του άριστουργήματος του Μόζαρτ.

— Ως ύπεψήφισι ακαδημαϊκοί διά τήν έδρην του Όζις αναφέρονται ό Ζολά, ό Ταριέ, ό Σαρσέ και ό Βουρκέ.

— Είς τόν έξοχον γάλλον ζωγράφον Μεσσονιέ άπενεμήθη ό μεγαλόσταυρος της λεγεώνος της Τιμής.

ΕΩ Κ' ΕΚΕΙ

— Άμν τού ζητήσης εκ μέρους μου τήν χόριν αυτήν δέν θά σου τήν άρνηθῃ.

— Μά τί λόγον ύποχρεώσεως έχει άπέναντί σου;

— Σπουδαιότατον: άν δέν έπαιρνα έγώ τήν γυ- ναΐκα που πήρα. . . θά τήν ειχε πάρη αυτός.

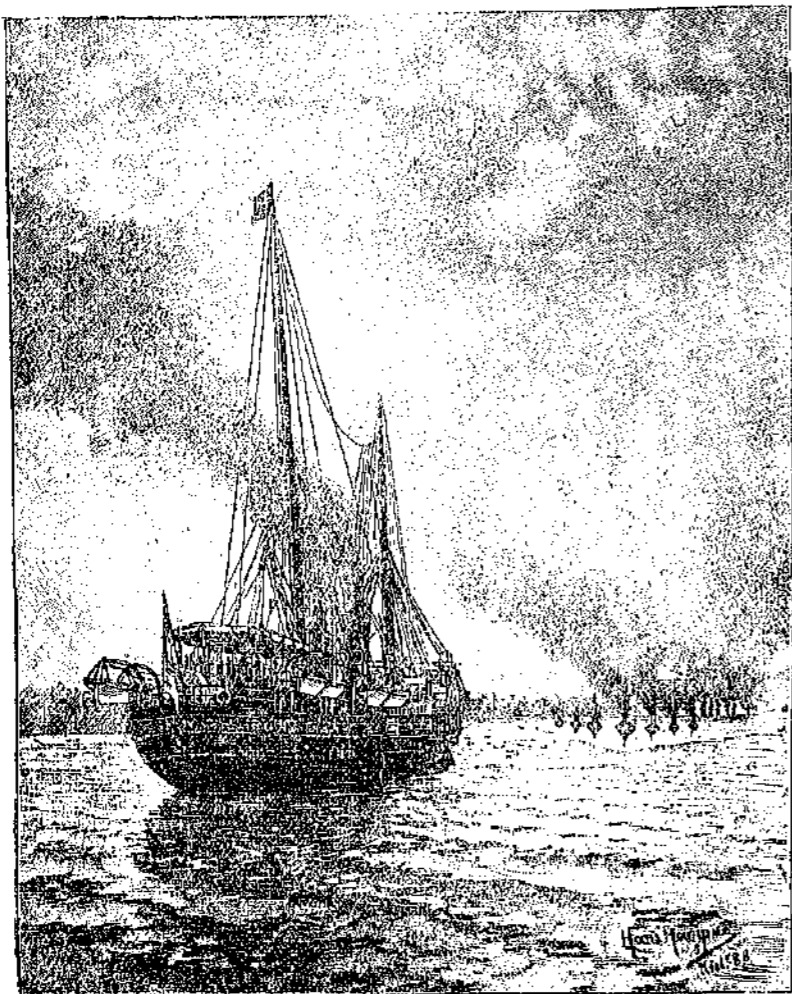
ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ο υίός ανθρώπου πλουτίσοντας δι' άτιμίας ήμπορεί νά εινε τίμιος άνθρωπος — ό γαμβρός του ποτέ!

Η καρδιά της γυναικός θμαΐζει μέ τήν χιόνα: άμα όλίγον ρυπανθῃ μεταβάλλεται εις βόρβορον.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Συγκόλλησις άγγεϊων εκ πορσελάνης. Οσηνδήποτε προσοχήν και άν καταβάλλωσιν αί οικουδέσποιναί, συμβάνουσι ζημίαι και θραύονται ένίστε τά εκ πορσελάνης ή φαγεντίας άγγεία, διό χρησίμως είναι ή γνώσις της διορθώσεως του κακού έφ' όσον είναι έφικτόν. Πρός συγκόλλησιν λοιπόν των θραυσθέντων πινακίων ή άλλων άγγεϊων γίνεται χρῆσις κόλλας κατασκευαζομένης κατά τόν ακόλουθον τρόπον. Λαμβάνο- μεν 125 γραμμάρια λευκού τυρού χλωρού, τόν όποτον πλύνομεν ολίβαντες διά της χειρός μέχρις ότου τό ύδωρ της πλύσεως πέση καθαρόν: τότε δε θέτομεν τόν τυρόν εις μαρμαρίνον ίγδίον εις τό όποϊον ρίπτομεν και τά λευκάματα τριών φών και τόν χυμόν έπτά ή όκτώ σκελίδων σκορόδου και τρίβομεν επιπάσσοντας κόνην ασθέστου εως ου ή κόλλα καταστή ξηρά. Θέτομεν δ' αυτήν εις φιαλίδιον πλατύστομον, τό όποϊον κλειομεν διά πώματος στεγανώς. Όταν θέλωμεν νά συγκόλλη- σωμέν τι εξάγομεν εκ του φιαλιδίου όλίγην εκ της κόλλας ταύτης, τήν αναλύομεν εις όλίγον ύδωρ και άλείφομεν τά τεθραυσμένα μέρη, σφιγγομεν δε δι' ισχυ- ρās κλωστής τά τεμάχια πρός άλλήλα και τά άφίνο- μεν νά ξηρανθώσιν εις τήν σκιάν. Τά ούτω συγκολλη- θέντα τεμάχια, άν ή άποξήρανσις είναι τελεία, δέν έχουσι κανένα φόβον ούτε εκ του πυρός, ούτε εκ του θερμού ύδατος.

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΘΑΛΑΜΗΓΟΣ «ΧΟΕΝΤΖΟΛΛΕΡΝ»

Ἡ θαλαμηγός τοῦ Ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Χρουντςόλλερν, τῆς ὁποίας ἐπέβαιναν ἡ Ἀυτοκράτειρα κατὰ τὸ τελευταῖον εἰς Ἑλλάδα ταξείδιον, εἶνε ἰσοσφύρον ἀτμόπλοιον μετὰ δύο ἰστών, ἔχον μῆκος 91 μέτρων καὶ πλάτος 11, σιδηροῦν τὸ σκάφος, ἐκτοπισμὸν ὕδατος 1700 τόννων καὶ μηχανὴν δυνάμεως 3,000 ἵππων.

Ἐπὶ τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου ὑπάρχουσι δύο μικρὰ τηλεβόλα ἐκ γαλβόσι, ἐστημένα ἐπὶ ὀρειχαλκίων κηλιθάντων, φέροντα δὲ διάφορα κοσμήματα ἔκτυπα. Ἦνε ταῦτα δῶρον τοῦ Κρούπ πρὸς τὸν Ἀυτοκράτορα Γουλιέλμον τὸν Α'.

Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων τηλεβόλων, τὸ Χρουντςόλλερν, εἶνε ἐξοπλισμένον διὰ πέντε πολυβόλων, τοποθετημένων κατὰ μῆκος τοῦ σκάφους.

Τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου ἀποτελεῖται ἐξ ἑκατὸν πενήκοντα ἀνδρῶν.

Ἐν ὧν τῶν τροχῶν εὐρίσκονται δύο μεγάλοι ἠλεκτρικοὶ λαμπτήρες, δυνάμειος τεσσαράκοντα χιλιάδων κηρίων ἑκάστος.

Μεταξὺ τῶν δύο καπνοδόχων ὑψοῦται ἡ γέφυρα τοῦ κυβερνήτου, ἥτις εἶνε προωρισμένη διὰ τὸν Ἀυτοκράτορα.

Τὰ δωμάτια τοῦ Ἀυτοκράτορος χωρίζει ἀπὸ τῶν

τῆς Ἀυτοκρατείας μεγάλη αἴθουσα. Ὁ κοιτῶν τοῦ Ἀυτοκράτορος εἶνε μικρὸς καὶ ἀπερίττως διασκευασμένος δι' ἀπλῆς στρατιωτικῆς κλίνης, μικρᾶς τραπέζης καλλωπισμοῦ, ἑνὸς κλινητῆρος καὶ τινων ἐδρῶν. Πάντα τὰ ἐπιπλα εἶνε ἐστρωμένα διὰ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος, ἀνοικτόχρου καὶ διηθημένου. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος εἶνε κατεσκευασμένα καὶ τὰ παραπετάσματα. Τοῦ κοιτῶνος προηγείται τὸ σπουδαστήριον, διασκευασμένον μετὰ μεγαλειτέρας πολυτελείας. Ἐν αὐτῷ διακρίνονται δύο τράπεζαι καὶ μία ὑελοφρακτὸς σκευοθήκη περιλαμβάνουσα βιβλία τινά, πλουσίως δεδεμένα, ἀποτελεῦντα δὲ τὴν ταξιδιωτικὴν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου βιβλιοθήκην.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο συνέχεται μετὰ μεγάλου λουτήρου· ἐκ ξύλου καὶ μαρμάρου.

Ὁ κοιτῶν τῆς Ἀυτοκρατείας εἶνε πλουσιώτερον τῶν ἡντρεπισμένων.

Ἐν συνόλῳ ὅμως τὴν διασκευὴν τοῦ πλοίου διακρίνει μεγάλη λιτότης, μὴ στερουμένη ὅμως καλαισθησίας.

Τὸ ἐστιατόριον, ἐν τῷ αὐτῷ αὐστηρῷ ῥυθμῷ διασκευασμένον, εἶνε λαμπρὸν. Δύο μεγάλαι ἐλαιογραφικαὶ εἰκόνες τοῦ Βισμαρκ καὶ τοῦ Μόλτκε, ἀμφοτέρων ἐν στολῇ κοσμοῦσιν αὐτό.